

Єдина Країна

Единая Страна

КРИЛА УКРАЇНИ

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ 28 (743)

14 – 18 липня
2014 року

www.krula.com.ua

e-mail: krula_ukr@i.ua

Підписний індекс –
22242

На варті неба України!

Алексей Мочанов:

**“Тот, кто хоть раз был в зоне АТО,
за простых солдат теперь будет
всегда пить стоя... ВСЕГДА !!!”**

4-5 стор.

Громадяни, задіяні в АТО,
отримали статус
учасників бойових дій

3 стор.

“Vita”

РЯТУЄ ЖИТТЯ

9 стор.

Подарунок невідомому снайперу

На фронт із нашої сторони ніхто не йде за грошима. Захищати свою землю зі зброєю в руках – веління серця, совісті і часу. Тому для бійців і є настільки важливою підтримка тилу. Прості українці це прекрасно розуміють. Менеджери, підприємці, лікарі, що є далекими від військової справи, доставляють у зону воєнних дій воду, їжу, медикаменти...

Нерідко громадяни передають на війну і посправжньому особливі подарунки. Волонтери розповіли, як до них перед виїздом в зону АТО прийшов чоловік і приніс обережно спаковану коробку. В ній – дорогий оптичний приціл і ще з десяток необхідних дрібниць. Попросив передати її в руки снайперу спецназу. Те, що вміст посланки чоловік відірвав від серця, волонтери зрозуміли одразу. До того ж, в ній лежав лист, адресований “Невідомому снайперу”. Волонтери вирішили не читати послання. Про його зміст можна лиш здогадуватись по скупій чоловічій сльозі, що скотилась по чорній від кіптяви щоці розчуленого спецназівця.

26-річний Євген, що передав невідомому

снайперу сюрприз, розповідає, що приціл обійшовся йому у суму близько тисячі доларів.

– Воюючому снайперу він більш потрібний, ніж мені. Та і не до часу зараз про розваги думати, – розповідає Євген. – У мене він місяцями зберігався в сейфі і не використовувався. Взагалі, я захоплююсь стрільбою по мішенях, та можливість виїхати на стрільбище останнім часом з’являлась досить рідко. Не можу сказати, що мені зовсім не шкода розлучатись зі своїм хобі, але зараз потрібно думати про збереження країни, а не про власні задоволення. Це не перша моя передача на фронт, перед цим віддав свій бінокль, купував їжу, воду...

4 стор.

Гаряча лінія “Крила України” (0432) 59-60-48 65-22-048

ОЧИЩЕННЯ АРМІЇ ВІД КОРУПЦІЇ

Хочеш захищати Україну? 600 доларів! З кожного!

Якщо раніше на хабарах ловили тих, хто допомагав “відмазати” від армії, то тепер ситуація кардинально змінилась – кошти вимагають за те, аби взяли туди. На Вінниччині, у районному центрі Бар, під час передачі хабара затримали районного військового комісара і командира військової частини. 1200 доларів, які передавали потенційні контракти, виявились міченими. Військовослужбовців “взяли” практично відразу.

Плати! Плати!

Здали хабарників правоохоронцям вінницькі громадські активісти. Найбільше їх вразило навіть не бажання до наживи військовослужбовців, а патріотизм хлопців, які за те, щоб служити країні готові запластити немаленьку суму.

– Спочатку ми навіть не вірили, що у такий складний для країни час, що після Майдану, після численних смертей українських патріотів, можливі такі зухвалі діяння, – коментує Сергій Чумак, керівник “Правого сектору” Вінницької області. – Та інформація дуже швидко підтвердилась, адже все таємне коли-небудь стає явним. Соромно комусь розповісти, що за те, аби служити країні у цій таки країні вимагають кошти. При чому кошти немалі. 600 доларів – величезна сума для більшості людей. Дивує те, що зовсім небагаті хлопці, а у одного із них підростає маленька дитина, готові позичити гроші чи навіть взяти кредит, тільки б їх взяли на службу в армії.

Військовослужбовець + депутат + хабарник

Інформацію підтвердили на офіційному сайті прокуратури центрального регіону України з наглядом за додержанням законів у війсьній сфері. До того ж, командир військової частини виявився ще і депутатом районної ради, тому до справи долучилась Вінницька обласна прокуратура.

– У даному випадку одержання неправомірної вигоди поєдналось ще і з вимаганням, – пояснює Ірина Вихованець, прес-секретар прокурора Вінниччини. – Гроші передавались через посередника. Місцеві жителі Бару дійсно готові були викласти 1200 доларів за те, щоб їх взяли на військову службу за контрактом. Зловмисники викриті на місці скоєння злочину працівниками Вінницької прокуратури з наглядом за додержанням законів у війсьній сфері у взаємодії з оперативними підрозділами правоохоронних органів області.

Посередником хабарників виступив киянин, що частенько навідувався у Бар у справах. У місті його родичі тримають кафе, де і відбувалась передача коштів. Спочатку до закладу зайшов один хлопець і передав кошти військовому комісару, згодом інший. За ним нагрянули правоохоронці. Із вилученими коштами вони вирушили до військовослужбовців-злочинців. Зараз хабарники – під вартою.

Чим закінчиться скандальна справа, визначить суд.

Анастасія Олехнович. “Крила України”.

ЗАРУЧНИЦЯ ТЕРОРИСТИЧНОЇ КРАЇНИ

До Надії Савченко пустили консула

Міністр закордонних справ України Павло Клімкін повідомив, що консул Геннадій Брескаленко зміг зустрітися з українським пілотом Надією Савченко, яку незаконно утримують у в'язниці російського міста Воронеж.

Надія Савченко підтвердила, що без її згоди її було незаконно вивезено з території України з мішком на голові та у наручниках. При цьому викрадачі змінили кілька машин.

Протестуючи проти незаконного вивезення до іншої держави та вимагаючи зустрічі з консулом, українська льотчиця оголосила голодування. У зв'язку із тим, що до неї допустили консула, вона голодування припинила. Геннадій Брескаленко передав Надії Савченко слова підтримки від Прези-

дента України Петра Порошенка.

Президент України доручив вжити невідкладних заходів щодо повернення в Україну героїчної льотчиці Надії Савченко. У переговорах зі світовими лідерами Петро Порошенко постійно наполягає на звільненні всіх заручників, включно з Надією Савченко.

Слід додати, що у вівторок, 15 липня, Європейський суд розпочав провадження у справі українського офіцера Надії Савченко проти Росії, надавши справі статус пріоритетної.

ПРОВОКАЦІЯ ТРЕТЬОЇ СВІТОВОЇ?

Неприхована агресія Російської Федерації

Російський військовий літак у середу завдав удару по українському Су-25. Про це заявив речник РНБО Андрій Лисенко.

“16 липня близько 19:00 з боку Росії здійснено чергову провокацію. Військовий літак Російської Федерації завдав ракетного удару по літаку Су-25 Збройних Сил, який виконував завдання на території України”, – заявив він.

“Наш літак був збитий, льотчик катапультивався та був евакуйований в безпечне місце підрозділами. Льотчик цілий, поранень не має”, – додав Лисенко.

17 липня на кордоні з Російською Федерацією російськими терористами було збито літак Боїнг-777 “Malaysia Airlines”. Повітряне судно виконувало рейс за маршрутом “Амстердам – Куала-Лумпур” у рамках міжнародного коридору. Літак знаходився на висоті понад 10 тисяч метрів. На його борту перебувало 280 пасажирів і 15 членів екіпажу.

Як повідомляє Укрерорух, зв'язок з літаком було втрачено о 16:20.

15 липня у ДР Конго, на авіабазі Гома, з нагоди Дня українських миротворців пройшло вручення чергових військових звань, а також заохочення військовослужбовців 18-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України. Нагадаємо, що військовослужбовці 4-ї ротації приступили до виконання завдань зі стабілізації в африканській країні за мандатом Місії ООН з початку червня поточного року.

Зокрема, чергові офіцерські звання “майор” та “капітан”, згідно з наказом командувача Сухопутних військ Збройних Сил України генерал-лейтенанта Анатолія Пушнякова, отримали понад десять військовослужбовців. Серед них – представники армійської авіації, зокрема, командири вертольотів, старші льотчики, льотчики-штурмани, старші авіаційні техніки, а також начальники служб та груп вертолітного загону.

Окрім того, наказом начальника Головного командного центру Збройних Сил України генерал-лейтенанта Сергія Попко було відзначено бездоганну військову службу, зразкове виконання військового обов'язку та високий професіоналізм ряду інших українських миротворців, які виконують завдання зі стабілізації у ДР Конго.

ПОДВИГ ОФІЦЕРА

Ціною власного життя

Командир роти спецпризначення військової частини Південного об'єднання лейтенант Богдан Завада загинув у бою 16 липня. Як повідомила прес-служба Нацгвардії, блокпост поблизу Маринівки, на якому несли службу бійці його підрозділу, атакували близько 100 терористів за допомогою 4 одиниць бронетехніки зі сторони населених пунктів Степанівка та Тарани.

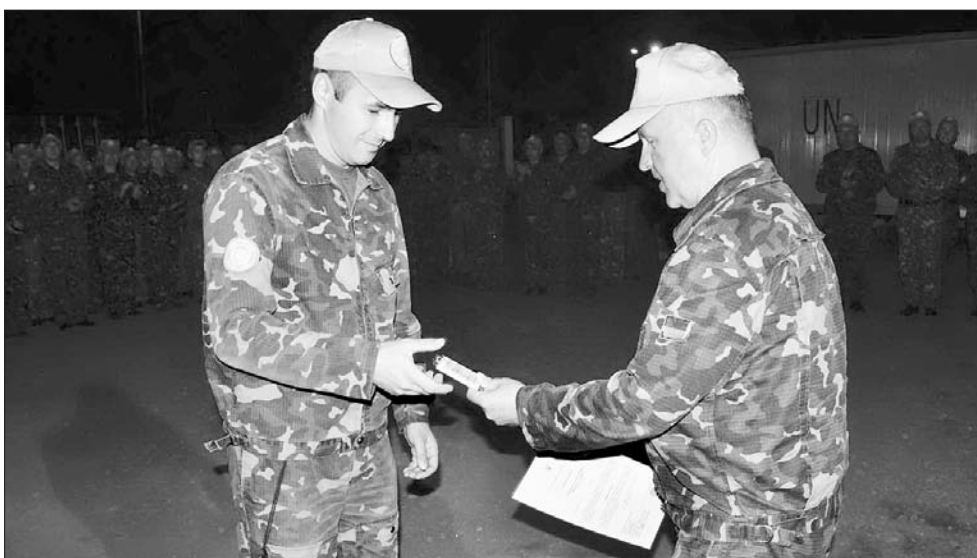
Під час другої спроби знищити блокпост Національної гвардії, офіцер вогнем із протитанкового гранатомета підбив БТР ворога та знищив 10 терористів. Своїм мужнім вчинком він допоміг стримати натиск ворога та дозволив своїм бійцям перегрупуватись, чим врятував їх життя.

Після трагічної загибелі лейтенанта, терористи взяли його телефон та у зручній формі повідомили рідним, що військовослужбовець поплатився життям за вбитих ним десятих терористів. Загиблий герой – родом із міста Запоріжжя. Без батька залишився 12-річний син.

Міністр внутрішніх справ Арсен Аваков подав рапорт Президенту про присвоєння офіцеру звання Героя України.

ДО ДНЯ МИРОТВОРЦЯ

Українські вертолітники в Конго отримали чергові військові звання

Слід зазначити, що через щільний графік польотів захід пройшов після завершення льотної зміни у вечірній час. У середньому українські миротворці проводять близько дванадцяти вильотів в день. Польоти відбуваються з двох аеродромів міст Гома та Бунія. Так, лише за півтора місяці перебу-

вання в африканській країні українські вертолітники здійснили на вертольотах Мі-8 та Мі-24 більше півтисячі польотів. В африканському небі для виконання бойових завдань миротворчої місії ООН проведено понад 560 годин.

Руслан Семенюк. Фото автора.

Алексей Мочанов: "Тот, кто хоть раз был в зоне АТО, теперь будет всегда пить стоя..."

Алексея Мочанова все знают как человека-автомобиль. Он – известный и успешный украинский гонщик, политик, душа популярных телешоу. Правда, война не делает исключения для публичных людей. Алексей признается, что только под Славянском понял, зачем полжизни занимался автогонками. Умение разгонять авто до 335 километров в час спасло жизнь не только ему, но и еще четырем бойцам.

– Я – человек достаточно солидного возраста, меня уже не призывают. Сначала мы ездили в Изюм на базу, которая является спокойной. Мы еще называем ее "Диснейлендом". Именно сюда приезжают политики, одетые в лучшие бронежилеты, каски, сюда приезжают журналисты снимать трогательные сюжеты. Сами же АТОшники, когда "цирк" разъезжается по домам, ходят здесь в шортах. Настоящие герои и настоящий ад – не здесь, его я увидел позже. Наши первые поездки были спокойными, мы сидели, пели песни, причем не обязательно про войну, чаще всего про жизнь, про дом. Один солдат как-то подошел ко мне и говорит:

"Спасибо. Благодаря вам я последние два часа был не на войне, а во Дворце культуры, только брезентовом". Вот так все и началось – раз поехали, два поехали...

Авиацию ждут как манну небесную

Затем Мочанов начал заезжать к военным летчикам в Днепропетровске. У Алексея к этим людям совершенно особое отношение. Ведь его дедушка по маминной линии – военный летчик-штурман истребительной авиации. Он прошел военный конфликт СССР с Японией в районе озера Хасан и на реке Халкин-Гол, советско-финскую войну, Вторую мировую...

– Сами бойцы часто рассказывают, что авиация для них как манна небесная. В прямом и переносном смысле слова. Снимаю шляпу перед авиаторами. К сожалению, часто многое зависит от команды свыше. У меня есть знакомые, которые работают в военной авиации, они рассказывают, что порою ждут и ждут команду, а ее все нет и нет, а воздушная разведка донесла информацию давно... Многие из раненых хотят как можно быстрее залечить травмы и вернуться обратно. Потому что там пацаны, там чувство чести, достоинства. Человек военный отдает себе отчет в том, что он в любую секунду может быть отправлен на войну, и хорошо, что эти люди есть, что они готовы держать себя в форме, бегать, прыгать, не бухать излишне...

Сначала с гитарой, затем – со стиральной машиной

Алексей постепенно увеличивал обороты помощи. Сначала ездил в зону АТО с гитарой и некоторыми подарками. Затем начал полнотью "забивать" микроавтобус необходимыми вещами и химией для солдат, однажды – даже стиральную машину на 9 кг привез.

– Часть народа настоятельно просит сфотографировать доставленные "вещдоки". Наверное, чтобы убедиться, что мы там действительно бываем, что не крадем и не подторговываем втридорога купленными на собранные с людей средствами. Я всегда себя очень неловко чувствую, когда прошу "щелкнуться возле кучи с доставкой для отчета". Ребята, если честно, – тоже. Просто сфоткаться с тем, кто не против открыть лицо и кто даст "добро" на публикацию, – не проблема, парни мировые и охотно идут на контакт. А с "подарками" – какие-то неловкие паузы возникают. Типа "за наше счастливое детство спасибо дедушке Ленину!" – и фото благодарных улыбающихся и обласканных солдат. Поэтому, если мне кто-то не доверяет, прошу отправляться по другому адресу.

"Цените не себя в волонтерстве, а волонтерство – в себе"

Бронежилеты и тепловизоры Алексей возит достаточно редко. Недавно у гонщика даже состоялся спор по поводу надежности бронежилетов с волонтерами, которые занимаются их активной поставкой.

– Сказал, что десантура отстреляла часть из партии бронежилетов, и не все они, к сожалению, соответствуют заявленному уровню защиты. 7,26 шьют их насквозь, навывлет! Прозвучала истеричная и совершенно глупая фраза в ответ: "Я за свои бронежилеты отвечаю головой!" Я ответил совершенно резонно: "Единственный вариант ответить за бронежилет головой – одеть его на голову и

Лучше отношусь к представителям ЛНР и ДНР, чем к тем, кто просто выжидает в стороне

Автогонщик рассказал, что всегда имел четкую гражданскую позицию и совсем не боялся получить за нее по голове, лишиться премии и других привилегий. Он являлся одним из лидеров Автомайдана, баллотировался в мэры Киева. А сейчас, как шуточно говорит сам Алексей, он – перевозчик бытовой химии и туалетной бумаги.

– Я против передачи власти по наследству. Помню, как мне предложили принять участие в одном предвыборном мероприятии Януковича. Я отказался. Потому, что не могу агитировать людей голосовать за человека, за которого сам голосовать не собираюсь. Меня переспросили: "У вас что времени нет? Заняты?" Говорю: "Да нет, время есть. Просто не хочу". В ответ услышал: "Вы хоть представляете, что с вами будет, когда Янукович придет к власти?" Говорю: "Как придет – тогда и поговорим...". Молчать и со всем соглашаться больше нельзя. Хватит. Хотя, признаться честно, я с 26 февраля нахожусь между нокадауном и нокаутом после оглашения некоторых персоналий в правительстве. И хотел бы понять, каким образом они туда попали. Как говорится, и цирк куда не уехал, и клоуны понаоставались...

Алексей рассказал, что намного лучше относится к представителям ДНР и ЛНР, чем к тем, кто просто выжидает, чем все закончится, чтобы потом прильнуть либо к одним, либо к другим. Он же оставаться в стороне не собирается и, несмотря на опасность, регулярно навещает туда, где блокпосты, отутюженные танками, где у простых парней на все вопросы один ответ – все нормально...

Как бы это не звучало, но чаще всего Алексей действительно возит туалетную бумагу, тампоны и другую мелкую химию.

– Солдаты часто звонят и шутят, что батарейки в этом плане плохо им помогают. Дело в том, что батареек почему-то очень много привозят, а туалетную бумагу почему-то всегда забывают, да и быстро она заканчивается. Прихожу недавно в аптеку. Говорю, дайте мне пару пакетов тампонов. А продавец так удивленно на меня посмотрела и спрашивает: "Зачем вам столько?" Отвечаю: "На войну". Больше не спрашивает. А на войне действительно очень много девушек...

дать возможность произвести прицельный выстрел". Других вариантов я не вижу и не приемлю.

К сожалению, у некоторых представителей сбора и доставки от осознания собственной значимости и исключительности свернуло крышу набекрень. И им почему-то кажется, что два месяца нужной рутинной работы превращают их из волонтеров и помощников в какие-то сверхъестественные суперспециализированные околобоевые единицы. Цените не себя в волонтерстве, а волонтерство – в себе. И отвечайте головой только за то, что реально проверили – головой.

Подарунок невідомому снайперу

ВСЕ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

Закінчення. Початок на 1 стор.

Євген розповідає, що передачу спакував досить швидко. Все, окрім спеціального шарфа і підсумка під рацію, у нього було. То ж докупив у магазині необхідні деталі і передав на війну.

– Я зовсім не знаю снайпера, який користуватиметься моїм прицілом, – додає Євген. – Їм на місці видніше, кому новий приціл потрібніший. Крім того, його за необхідності можна переставити на іншу гвинтівку. Тому просто попросив віддати снайперу без нормальної оптики. Окрім самого прицілу, у посилці були запасні батарейки

для нього, рація із гарнітурою і зарядкою, рідина для чищення зброї, маскувальна сітка-шарф, стрілкові балістичні окуляри, наручний годинник. В листі залишив свій номер телефону, попросив невідомого снайпера перетелефонувати, як отримає посилку. Ну і ще кілька слів підтримки і побажань. Снайпер кілька днів тому мені зателефонував, дуже дякував, казав, що подарунок сподобався, хороший, стоїть на достойному апараті.

Євген зазначив, що як тільки ситуація в країні нормалізується, обов'язково повернеться до улюбленого хобі і придбає собі новий приціл. А можливо, вони

навіть потоваришують зі снайпером і їздитимуть на стрільби-

ще разом. Та поки що це залишається тільки мрією...

Анастасія Олехнович. "Крила України".

за простих солдат ВСЕГДА!!!

Между войной и мультиками

Мочанов рассказывает, что сейчас живет между двумя абсолютно противоположными реальностями. Ведь он является “голосом” некоторых известных мультипликационных персонажей и в данный период времени занимается озвучкой.

– Честно признаюсь, мультяшная реальность мне больше по душе. Там добро и улыбки. Но, если уж нам предназначено судьбой жить в такое непростое время, нужно пройти этот период с гордо поднятой головой и сделать все возможное для того, чтобы мы победили. Главное – не выжидать, не прятаться, а быть вместе со всеми.

Алексей поделился, что его отношение к армии в связи с последними событиями, кардинально изменилось.

– Раньше я относился к армейцам немного скептически, возможно потому, что сам служил. Сейчас понимаю, что именно простые солдаты выигрывают войну, именно за них нужно пить стоя, всегда. ВСЕГДА!!! Война принесла нам много героев и много негодяев. К сожалению, каждый геройский поступок является исправлением чьей-то ошибки.

“Любая проблема имеет фамилию, имя и отчество, а не национальность”

Гонщик поделился, что из-за событий последних месяцев растерял много друзей из России. Но стричь всех под одну гребенку он никогда не будет.

– Негодяев нужно называть своими именами. Конкретными. Не “гаишники” или “воспитатели детского сада”, а конкретный Васёк или конкретная Мымра. Нужно привыкать обращать внимание на паспорт. Потому что любая проблема имеет фамилию, имя и отчество, а не национальность или возраст. Хотя большинство жителей России действительно страдают “пробитыми” мозгами, с этим ничего не поделаешь. Как говорится, “снимите телевизор с головы, тогда и поговорим”.

Апокалипсис сегодня

Автомобилист от Бога с болью делится впечатлениями от последней поездки. Красный Лиман – Славянск. Везде – следы совсем недавних боёв, разру-

ИНТЕРВ'Ю З ПЕРЕДОВОЇ

шенные строения, сожженная техника, сваленные в кучу деревья и бетонные перекрытия, выжженная земля и – пустота вокруг. Лишь одиноко, не кучкуясь, бродят собаки, контуженные войной. А ведь природа здесь – просто необыкновенной красоты.

– Если бы не война – я бы даже не знал, какие красивые места есть в Харьковской, Донецкой и Луганской областях... Жаль, что за 22 года у нас в стране так и не начали развивать внутренний туризм. Чтобы народ с запада и востока, севера, юга и центра мог ездить по Украине и влюбляться в неё снова и снова, каждый раз открывая для себя новые уголки родной земли, чтобы разрушить тупые совковые стереотипы.

И чтобы стать Украинцами. Не по языку и месту рождения-жительства. А по состоянию души. Где бы мы не жили, в какую бы церковь не ходили и на каком бы языке не пели песни... Мир – очень хрупкий и очень дорого стоит. При том, что ничего не стоит закрыть его собой от войны. Нужно просто быть Человеком. В любых обстоятельствах.

Понял, зачем полжизни занимался автогонками

Именно во время так называемого “перемирия” Мочанов увидел настоящий ад войны. Гонщик говорит, что специально повез гуманитарку во время перемирия, чтобы было спокойнее, проще и безопаснее. Куда там!

– Как только мы доехали от первого блокпоста до горы Карачун, на блокпосте началась нереальная бойня и активный минометный обстрел позиций наших частей на Карачуне. Их трактористы накатались на наш блокпост и сровняли его с землей и асфальтом, расстреляли наши бронетранспортеры, свалили 5 наших Бойцов. В мою уставшую голову тогда лезли самые злые мысли, которые нельзя озвучивать в газете. Именно в тот вечер я понял, зачем полжизни занимался автогонками... Чтобы именно в этот вечер спасти четыре жизни. И в нагрузку – пятую, свою. Понял, что окончательно и бесповоротно влюблен в эту землю, в эту Страну и в этих простых Людей, её Граждан. Самых разных. Но одинаковых в одном – этот Дух не сломит никто! Даже пытаться не следовало бы. Это Дух свободных и сильных Людей, которые лучше умрут стоя, чем будут жить на коленях.

Их ничто не остановит! Кроме пули

Алексей сказал, что верит в страну, в будущее и в людей. Верит вниз. Осталось привести в порядок Верх.

– А то туда ничего удивительным образом не доходит. И возвращается оттуда в виде похоронок на наших Бойцов. А ведь их (похоронки) можно остановить! А ведь их (бойцов) – ничто не остановит! Кроме пули... На Востоке Украины жарко. Важно не подливать масла в огонь. Тем более – бензин. Но если уже решили действовать и понимаете, зачем и что в конце – это нужно делать немедленно! Чтобы не возникло потребности в новой китайской стене... И в новых похоронках...

Анастасія Олехнович. “Крила України”.

ГУМАНИТАРКА В АТО

Від афганців – спецпризначенцям

14 липня від Старокостянтинівського гарнізонного будинку офіцерів від'їхав вантажний мікроавтобус з гуманітарною допомогою для воїнів-розвідників 8-го окремого полку спеціального призначення, які наразі виконують бойові завдання в районі проведення антитерористичної операції в Луганській та Донецькій областях.

Ініціатором даної акції виступила Старокостянтинівська міська спілка ветеранів війни в Афганістані на чолі з Олександром Чорноузом, син якого, Андрій, наразі проходить військову службу і знаходиться безпосередньо в районі проведення АТО.

– До нашої благодійної акції долучились небагато мешканці міста та приватні підприємці, – підкреслив Олександр Чорноуз. – Особливу підтримку надав міський голова Микола Мельничук, який забезпечив наш вантажний мікроавтобус паливом в обидва боки та особисто передав спецпризначен-

цям 4 бронжилети класу “4+”.

Ініційовану “афганцями” акцію підтримали чимало приватних підприємців Старокостянтинова. Так, завдяки активній позиції Сергія Соляра, Руслана Нагнибиди, Миколи Максимова та інших вдалося у найкоротші терміни закупити і зібрати необхідну для воїнів-розвідників допомогу.

Загалом до зони АТО були направлені засоби особистої гігієни, необхідні медичні препарати, спідня білизна, польова кухня та продукти харчування.

Андрій Агєєв.
Фото Сергія Чеплакова.

Хлібом-сіллю і квітами зустріли воїнів-зв'язківців удома

Особовий склад окремої бригади зв'язку Оперативного командування “Північ”, який виконував завдання у визначених районах, повернувся до місця постійної дислокації. Тут їх зустрів командир окремої бригади зв'язку із хлібом-сіллю. А жінок-військовослужбовців ще й з квітами.

Привітали повернення бойових побратимів заступники командира бригади, командири підрозділів, родини, близькі та друзі.

Із початку березня 2014 року воїни-зв'язківці залучалися до посилення охорони державного кордону України, забезпечували зв'язком органи військового управління та налагоджували стосунки з місцевим населенням. За словами військовослужбовців, громади у районах виконання завдань допомагали ремонтувати техніку, урізноманітнювали раціон домашніми харчами, допомагали амуніцією...

– Наші військовослужбовці з честю виконали свій обов'язок, повернулися живими-здоровими, і це – найцінніше для нас, – значив заступник командира окремої бригади зв'язку по роботі з особовим складом підполковник Віктор Коліда. – Тепер у них буде вдосталь часу, аби відпочити та морально відновитися, провести час зі своїми сім'ями. Перекопаний, їхня робота у визначених районах наблизилася перемоги та мир, а отриманий досвід буде корисним для нас усіх.

Олександр Гайн. Фото автора.

ПОВЕРНУЛИСЬ З ПЕРЕДОВОЇ

У ВІЙСЬКАХ ППО

Крупнокаліберний

Із початком бойових дій на Сході у Збройних Силах України відбулися зміни, продиктовані переосмисленням підходів та бачення сучасного загальновійськового бою та загроз і викликів, що сьогодні стоять перед вітчизняним військом. Деякі з них торкнулися й організаційно-штатної структури визначених частин та підрозділів. Не вдаючись у подробиці, аби бодай зайвим словом чи цифрою не видати військову таємницю, скажемо так: зокрема, у частинах радіотехнічних військ було введено додаткові підрозділи охорони. Тобто, якщо раніше вважалося достатнім мати один взвод охорони на бригаду, то сьогодні кожен її підрозділ отримав власні підрозділи охорони з досить потужним озброєнням. Адже, окрім звичайної стрілецької зброї та кулеметів, взводи й відділення охорони мають у своєму арсеналі й гранатомети, й крупнокаліберні кулемети, й зенітні установки, й переносні зенітні ракетні комплекси, аби надійно прикрити з повітря та на землі тих, хто пильнує небо Вітчизни.

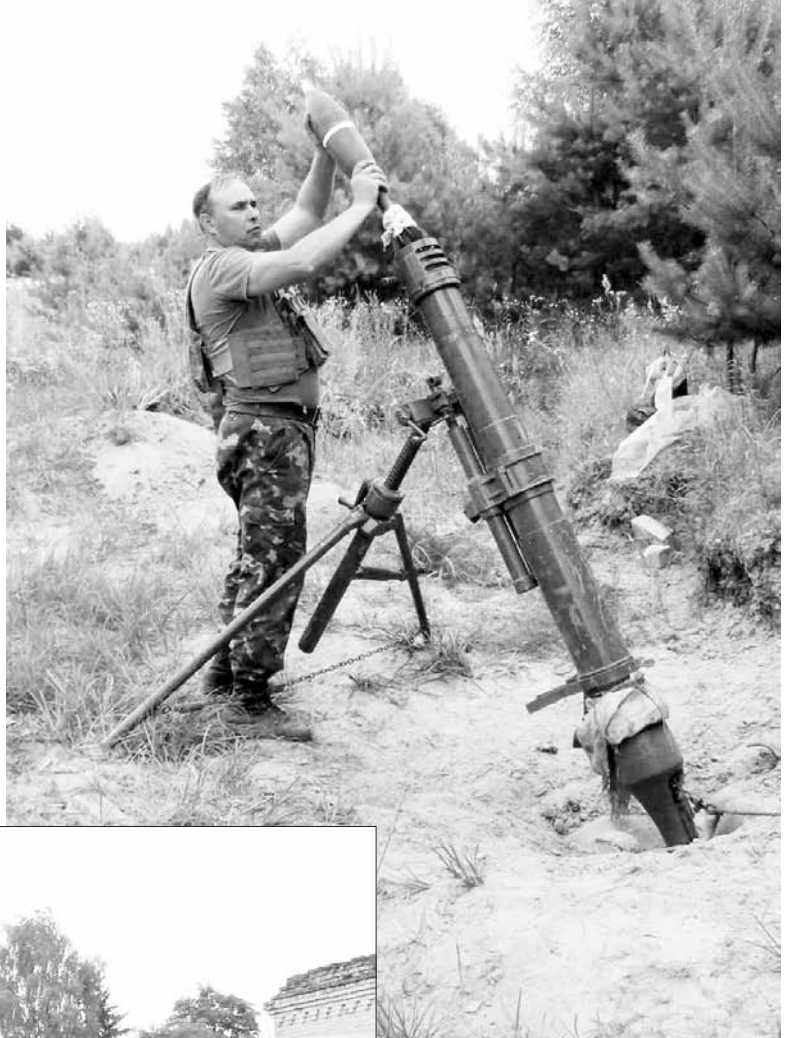
Місяць тому, у середині червня, в одній з радіотехнічних бригад Повітряних Сил, що дислокується на заході країни, розпочалася підготовка гранатометних розрахунків та розрахунків крупнокаліберних кулеметів "Утес" і ДШКМ. Два тижні штатні гранатометники та кулеметники крупнокаліберних кулеметів підрозділів охорони з'єднання під загальним керівництвом командира бригади полковника Михайла Донченка вивчали своє озброєння та методику ведення вогню з нього теоретично. Потім – вирушили на збори

до Рівненського загальновійськового полігона, аби закріпити на практиці теоретичні знання та отримати навички ведення вогню зі штатного озброєння.

Збори обслуг гранатометників ручних протитанкових гранатометів РПГ-7 пройшли з 23 по 27 червня на Рівненщині під керівництвом заступника командира бригади полковника Андрія Ніколенка. Протягом зборів гранатометники виконували стрільби штатним пострілом по нерухомій цілі (самохідній артилерійській установці) на дальності 350 метрів.

Понюхавши, як кажуть, пороху й навчившись уражувати цілі з протитанкового гранатомета, солдати захоплено ділилися враженнями один із одним, а керівництво полігона було взагалі у захваті від того, як не "піхота", а представники Повітряних Сил влучно вражали цілі! Гранатометники зі Львівщини за свою бойову роботу на полігоні отримали загальну оцінку "відмінно". Ну, а найвлучнішим виявився старший гранатометник старший солдат Іван Равлюк.

Не встигли гранатометники по-

вернутися з полів, як завершився курс теоретичної підготовки у "крупнокаліберників". Збори обслуг кулеметників крупнокаліберних кулеметів "Утес" та ДШКМ пройшли на тому ж полігоні з 7 по 11 липня. Керував стрільбами так само заступник командира бригади. А ось інструктором був один із офіцерів бригади, який ще донедавна служив у тимчасово окупованому Криму, до того ж був бойовим офіцером-зенітником і весь час облоги дивізіону "зеленими чоловічками", а також донськими і кубанськими козачками, провів за гашеткою то крупнокаліберного кулемета, то – зеніт-

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОБОРОНА

Ще донедавна кожен із них опікувався життєвими та особистими проблемами, жив звичайним цивільним життям і навіть гадки не мав, що колись доведеться взяти до рук не навчальну, а бойову зброю у важку для країни годину.

Сьогодні усі вони, і кадрові військовослужбовці, і ті, хто призваний до лав Збройних Сил України та інших військових формувань із запасу, пліч-о-пліч стали зі своїми бойовими побратимами на заваді загартуванням зазіханням російської агресії під егідою псевдонародних "республік", щоб зберегти цілісність, суверенітет та незалежність нашої держави. І свою готовність з честю виконати поставлені завдання наші захисники демонструють щоденно, кожної миті, на якому б із бойових постів та розрахунків вони не знаходились. А те, що кожен рубіж сьогодні для них – бойовий, своєю відповідальною та сумлінною службою демонструють військовослужбовці підрозділів Полтавського батальйону територіальної оборони, яку вони несуть у різних регіонах України.

Один із них забезпечує виконання завдань з охорони та оборони території та інфраструктури визначеної винищувальної авіаційної бригади, адже цілком природно, що для воїнів-авіаторів таке підсилення та допомога в нинішніх умовах дуже важливі та необхідні.

– З моменту формування частини нам довелося пройти через певну кількість випробувань, – зазначив командир роти Олег. – По-перше, це організаційні проблеми. Адже усі мобі-

Їх мобілізувала країна

лізовані військовослужбовці ще вчора були цивільними громадянами. Кілька з них взагалі раніше не служили у війську. Майже ніхто не мав досвіду ведення бойових дій. По-друге, різний віковий та загальноосвітній рівень, на перший погляд, теж не сприяли найшвидшому засвоєнню навчальної програми військової підготовки. До цього слід ще й додати фактор соціальної та побутової проблематики, який через недосконалу правову базу став своєрідним "дамокловим мечем" для наших військовослужбовців. Але не дарма у народі кажуть, що малі біди кожного стають меншими, коли приходить одна велика для всіх. Саме тому кожен воїн нашого батальйону зробив свій вибір свідомо. І саме тому сьогодні кожен із нас виконує свій обов'язок не за страх, а на совість, усвідомлюючи всю ступінь відповідальності за поставлені завдання.

"Зона уваги" підрозділу складає більше 15 кілометрів. Патрулювання та спостереження із блокпостів нарядами здійснюється цілодобово. Усі питання бойового з'ясування та спільної діяльності з командуванням авіаційної бригади вирішуються оперативно та у чітко визначеному форматі.

– Одразу ж по прибуттю до даної частини відчули до себе увагу та надзвичайно чуйне ставлення і командування, і особового складу, і місцевого населення, яке з розумінням поставилося до специфіки виконання нами завдань на новому місці дислокації, – розповідає Олег. – Низку позитивних вражень ми отримали під час відвідин музею бойової слави авіабригади, ознайомлення з культурною спадщиною міста, де дислокована бригада. Цілком нормальне матеріально-технічне та побутове забезпечення особового складу нарікань не викликає, хоча є ряд питань до виробників бронезилетів, кріплення яких чомусь рвуться після першого одягання. В бойових умовах якість бронепластики в такому випадку дорівнює нулю. Особливо подобається нашим воїнам налагоджене повноцінне харчування. Деякі хлопці зізнаються, навіть вдома харчування не завжди було таким різноманітним та смачним.

І хоча нарікань на кухню і на гостинність місцевих у бійців батальйону територіальної оборони немає, все ж рідною домівкою марить кожен з них. Хлопці мріють, щоб якнайшвидше прийшов мир на рідну землю. Але вони знають й інше – у цей же час сотні їхніх побратимів знаходяться безпосередньо у зоні активних бойових дій. А там аж ніяк не солодко. Кожен військовослужбовець батальйону молиться за те, щоб з їх товаришами в зоні АТО нічого не сталося. Щоб усі повернулися додому живими. І, в свою чергу, запевняють, що виконуватимуть покладені на них завдання стільки, скільки буде потрібно.

Володимир Лазарєв.
"Крила України". Фото автора.

аргумент локаторників

ки... Стріляти, як тепер на Донбасі, тоді офіцерові, щоправда, не довелося, але психологічну підготовку за час блокади частини він пройшов гарну, та й матчастину за цей час вивчив досконало!

У ролі інструктора з особовим складом він займається не лише теорією та практикою ведення стрільби з крупнокаліберних кулеметів, а й готував перед цим гранатометників, веде заняття з вогневої підготовки зі стрілецької зброї. Варто зазначити, що цей офіцер, який з відомих причин побажав залишитися невідомим, досвід бойової роботи з крупнокаліберних кулеметів та зенітних гармат отримав, займаючись у вільний час історичними реконструкціями. Він був реконструктором, як, власне, й сумнозвісний ватажок східних терористів Гіркин-Стрелков. Правда, з тією різницею, що кого б не грав у реконструкторських війнах наш офіцер, він сьогодні захищає рідну землю, а ось "Стрелок" як грав білогвардійця з імперськими й рваншистськими амбіціями, так і продовжує, тепер вже реально проливаючи кров на українській землі...

Кулеметники на Рівненському

полігоні відпрацьовували на відміну від товаришів-гранатометників одразу два завдання – ведення вогню по нерухомій наземній та повітряній цілі. Роль повітряної цілі відігравали 120-мм освітлювальні міни, які "лю-

б'язно" раз у раз посилали в небо місцеві, полігонні мінометники, підіграючи таким чином гостям з Галичини. Із поставленими завданнями кулеметники справилися на тверду оцінку "добре". Найкращі результа-

ти при цьому показав кулеметник солдат Михайло Дубовик.

Велика заслуга у результатах стрільби тих військовослужбовців підрозділів охорони, які "ударно" попрацювали ще у пунктах постійної дислокації, готуючи зняте зі зберігання озброєння до використання за призначенням. І найкраще у цьому плані постаралися командири взводів охорони старші прапорщики Ігор Гинда та Богдан Мушка. А попрацювати довелося добряче! Адже вік цього озброєння досить солідний, особливо – творіння видатних радянських зброярів Шпагіна та Дегтярьова, який випускався, починаючи з 1938 року, та був модернізований одразу ж після війни, у сорок шостому. Ця грізна зброя, що поставлялася Радянським Союзом у близько півсотні країн світу, не втратила своєї актуальності до сьогодні, адже застосовується у багатьох гарячих точках планети, в тому числі – й сепаратистами проти наших військ на Донбасі... А відтепер і українські вартові неба на "ти" з цими кулеметами калібру 12,7 мм!

Як розповіли у бригаді, протягом місяця підготовлено понад сто гра-

натометників і кулеметників. Причому, буде запроваджено старий як світ військовий принцип "ділення": так, другий номер гранатометного розрахунку бере на озброєння досвід першого, а потім, вже у пункті постійної дислокації, готує другий номер для себе. Так само і з кулеметними розрахунками. На сьогодні у з'єднанні підготовлено понад 20 розрахунків гранатометників та 11 кулеметних розрахунків крупнокаліберних кулеметів. Наступним кроком підготовки військовослужбовців підрозділів охорони бригади стануть навчальні збори з розрахунками зенітних установок ЗУ-23-2 та розрахунків ПЗРК.

Ще одним нюансом зборів, що пройшли наприкінці червня – на початку липня на Рівненщині, стало те, що окрім штатних кулеметників та гранатометників у них взяли участь також їхні безпосередні командири – усі командири відділень та взводів. Відтепер і вони власним прикладом навчатимуть подальших та контролюватимуть процес бойової підготовки у підрозділах більш ефективно.

**Олексій Тригуб. "Крила України".
Фото Ігоря Гинди.**

В Озерному – гармонія! Завітала Народна філармонія!

В рамках презентованого у Києві мистецького проекту, до Озерненського гарнізону завітав творчий колектив "Народна філармонія". Це – вже 63-є місце виступу колективу, починаючи з квітня цього року.

Основними глядачами концерту були військовослужбовці частин гарнізону, які в цей час змінилися з нарядів та чергувань й відпочивали після виконання завдань. Із задоволенням до перегляду приєдналося й цивільне населення Озерного.

Захід розпочався нестандартно – з проповіді. Священик зі Свято-Покровського храму, що знаходиться у Боярці на Київщині, отець Дмитрій помолився за військовослужбовців гарнізону та благословив їх на святу справу захисту Батьківщини. Також він освятив присутніх святою водою та подарував бажаним освячені молитовні іконки та хрестики. 52-й гарнізонний Будинок офіцерів, на базі якого проводився захід, також отримав у дар ікони Ісуса Христа та Божої матері.

Та цим роль святого отця у проведенні заходу не обмежилася, адже він взяв активну участь і в самому концерті та грав непереве-

шені пародійні сценки в дуеті з гумористом Олександром Лоцманом.

Як справжні професіонали сцени, не зважаючи на виснаженість та погану погоду, митці розпочали свій виступ у патріотичному, пісенному, ліричному, гумористичному дусі підтримки бойового настрою військових.

Координатором цього проекту та одночасно ведучою концерту була запальна співачка, авторка і виконавиця патріотичних пісень Руслана Лоцман. Протягом усього виступу її невгамовна енергія супроводжувалася грайливим настроєм, який передавався військовим, мешканцям селища та гостям свята.

Свій почуттєво-запальний внесок у сюжет концертної програми внесли відомі українські митці. Народна артистка України Раїса Недашківська, відома виконанням ролей у фільмах "Лісова пісня", "Народжена революцією", "Кармелюк", "Роксолана"

та багатьох інших, розпочала свою промову, тримаючи в руці благодатний вогонь Єрусалимських свічок. Після цього акторка виконала варіаційний уривок з драми-феєрії Лесі Українки "Лісова пісня", де зіграла ролі одразу чотирьох персонажів.

Заслужена артистка України, співачка і композитор Леся Горова виконувала патріотичні та естрадні пісні, проводила ігри з дітьми військових. Заслужені артисти гурту "Горлиця" вразили глядачів своєю неординарністю під час виконання музичних імпровізацій на електрогітарі та цимбалах. Лауреатом міжнародних конкурсів Ульяною Воробей та народним артистом України Гурбаном Аббасовим було виконано українську народну пісню "Місяць на небі" та багато інших.

Несподіванкою та приємним сюрпризом була присутність на концерті Міністра культури і туризму України Євгена Нищука. У своєму зверненні

до військових гарнізону та цивільного населення міністр акцентував увагу на вдячності Українським воюкам за патріотизм, відданість та вірність Присязі. Євген Миколайович зазначив, що впевнений у високому рівні підготовки й майстерності військових Озерненського гарнізону і в тому, що у разі потреби вони будуть здатні протистояти ворогу та дати йому гідну відсіч. Міністр подарував солдатам-строковикам солодоці, а

Руслана Лоцман презентувала закуплене за кошти спонсорів військове взуття.

Наприкінці усіма присутніми було виконано Державний Гімн України. На цій патріотичній ноті виступ було завершено, і артисти вирушили в подорож по Україні, продовжуючи підтримувати своєю творчістю бойовий настрій наших військових в інших гарнізонах.

Дмитро Рубан. смт.Озерне.

FARNBOROUGH AIR SHOW-2014:

авіація і політика

“Укроборонпром” представляє Україну

ДК “Укроборонпром” 14–20 липня 2014 року представляє Україну на Міжнародному аерокосмічному салоні Farnborough Air Show-2014 в м.Фарнборо (Великобританія).

Об'єднана експозиція ДК “Укроборонпром” сформована підприємствами-учасниками Концерну: ДК “Укрспецекспорт”, ДП “СпецТехноЕкспорт”, ДП “Укроборонсервіс”, ДП “Авіакон”, ДАХК “Артем”, ДП “МФ “Артем”, ДП “ХМЗ “ФЕД”, ДП “Науково-виробничий комплекс “Прогрес”, ДП “Луцький ремонтний завод “Мотор”, ПАТ “НВО “Київський завод автоматики ім. Г.І. Петровського”.

ДК “Укроборонпром” представляє найновіші розробки у сфері авіації, авіабудування, авіаремонту та агрегатобудування. В рамках виставки пройшла низка зустрічей з представниками країн-партнерів із військово-технічного співробітництва.

Під час переговорів розглянуто аспекти імпортозаміщення окремих вузлів та агрегатів, які раніше вироблялися підприємствами Російської Федерації. Досягнуто попередніх домовленостей щодо можливості їх виготовлення виробниками з інших країн.

Також обговорено питання розширення географії поставок Україною авіаційних агрегатів, що виробляються підприємствами Концерну.

Проведено переговори щодо розміщення замовлень низки провідних світових авіаційних виробників на потужностях підприємств Укроборонпрому з подальшим просуванням цієї продукції на ринках третіх країн.

Довідка:

Farnborough International Airshow-2014 – 49-а виставка, присвячена літальним апаратам всіх типів і призначень, авіаційним та космічним двигунам, супутникам, ремонту і технічному обслуговуванню авіаційної техніки, радарам і системам спостереження, авіоніці та наземному устаткуванню тощо. Виставка проводиться кожні два роки і є найбільшою експозицією у Великобританії та однією з основних у світі. У виставці в 2014 році беруть участь більше 1 500 компаній з 40 країн світу.

“АНТОНОВ”

Серед перспективних програм, які можуть стати основою для розвитку українсько-європейського співробітництва, – новий транспортний літак Ан-178 вантажопідйомністю до 18 т. Цей проект “Антонов” реалізує, ґрунтуючись на вивченні потреб світового ринку рампової

військово-транспортної техніки. Одна з основоположних сучасних тенденцій – заміна чотиримоторних турбогвинтових транспортних літаків на двомоторні реактивні, які при приблизно рівному годинному витраті палива мають набагато вищу продуктивність завдяки більшій

на 40% крейсерській швидкості.

Виходячи з основних завдань, які ставляться перед середніми військово-транспортними літаками, Ан-178 зможе виконувати завдання в рамках матеріально-технічного забезпечення військ, парашутне десантування невеликих

УКРАЇНСЬКЕ АВІАБУДУВАННЯ

шукає нових партнерів

Компанія “Антонов” має намір шукати нових партнерів для співпраці на авіаційно-космічному салоні “Фарнборо-2014”. Насамперед, планується розширити взаємодію з європейськими компаніями та експлуатантами літаків. На вирішенні цього завдання буде сконцентровано основну увагу делегації компанії “Антонов”, очолюваної президентом і генеральним конструктором Дмитром Ківом.

підрозділів військових і вантажів на платформах, транспортувати поранених і легку техніку, доставляти обладнання та двигуни.

Як підкреслюють українські розробники, Ан-178 може перевозити всі існуючі в світі типи пакетованих вантажів (у контейнерах і на піддонах), базуватися на аеродромах всіх типів, має автономність, високу надійність і бойову живучість.

Перший політ Ан-178 планується провести на початку 2015 р. Як вважають в “Антонові”, потреба ринку в цьому літаку оцінюється в 200 машин на період до 2032 року.

У сегменті транспортних літаків “Антонов” також представить на “Фарнборо-2014” програми військово-транспортного літака короткого зльоту і посадки Ан-70, який

завершив програми спільних державних випробувань, подальший розвиток всесвітньо відомого важкого транспортного літака Ан-124-100 “Руслан”, ряд нових перспективних проектів.

Потенційним західним партнерам буде також запропоновано проект розвитку сімейства регіональних реактивних літаків Ан-148/Ан-158, який об'єднав в собі зусилля понад 200 компаній-учасників з 15 країн світу. Вже сьогодні на ринку представлений ряд машин цього сімейства різного призначення, в тому числі для перевезення від 68 до 99 пасажирів, доставки вантажів, VIP варіанти, літаки для роботи в умовах надзвичайних ситуацій, морські патрульні літаки.

Росію не запросили через події в Україні

Російських чиновників не запросили на міжнародний авіасалон “Фарнборо-2014” на знак протесту проти дій Росії в Україні. Про це, як повідомляє ВВС, заявило британське зовнішньополітичне відомство. Авіашоу у Фарнборо, що відкрилося цього понеділка, є однією із найвизначальніших подій у світі авіаційної та космічної індустрії і, зазвичай, Росія широко представлена на ньому в надії укласти великі й вигідні контракти.

Раніше агенція РІА “Новости” повідомляла, що участь держкомпанії “Рособоронекспорт” в авіасалоні була зірвана через відсутність британських віз. Зокрема, посольство Британії видало візи лише п'ятьом членам делегації компанії із 17-ти. Що й казати, візи не змогли отримати навіть технічні співробітники, які контролюють безпечну експлуатацію експонатів, доставлених для демонстрації на “Фарнборо-2014”. Крім того, виставку мали намір відвідати й представники російського міністерс-

тва промисловості й торгівлі, а також представники низки великих державних компаній, втім, офіційно нікого із представників російського уряду на “Фарнборо-2014” не запросили.

Минулої п'ятниці посольство Росії у Лондоні звернулося до МЗС Британії за роз'ясненням з приводу відмови росіянам у видачі віз та наданні виставкових площ. В оприлюдненій у суботу заяві британського МЗС йдеться, що рішення про те, кому надавати виставковий простір, є питанням комерції і належить до компетен-

ції організаторів авіашоу. Що ж до офіційних гостьових запрошень на авіасалон для представників іноземних держав, то це питання належить до компетенції британського уряду. “У зв'язку з діями Росії в Україні, ніхто з представників російського уряду на “Фарнборо-2014” не запрошений”, – йдеться у заяві.

Варто зазначити, що Велика Британія, на відміну від багатьох інших потужних гравців Євросоюзу, обстоює виключно проукраїнську позицію у розрізі україно-російського конфлікту.

“Vita” рятує життя

Кожен репортаж з місця проведення антитерористичної операції на українському Донбасі – розповіді про поранених, котрим своєчасна медична допомога рятує життя. Завдяки терміновій евакуації з поля бою та негайному наданню їм висококваліфікованої медичної допомоги в стаціонарних медичних установах, майже всі поранені військовослужбовці отримують шанс на швидке одужання. Не в останню чергу життям і здоров'ям вони завдячують унікальному “літаючому шпиталю”, який майже півтора десятиліття знаходиться на озброєнні медичної служби Повітряних Сил Збройних Сил України – реанімаційно-операційному літаку Ан-26 “Vita”.

Ідея прийняття на озброєння військової авіації України повітряного судна, на якому швидко можна доставити пораненого з будь-якого кутка України до одного з медичних центрів, де йому нададуть необхідну кваліфіковану допомогу, зародилася на рубежі віків. Генерал-полковник Віктор Стрельников, який в ті часи був заступником Міністра оборони України – командувачем Військово-Повітряних Сил України, згадає, що саме в той період у Вінниці завершувалось формування потужної медичної установи, де була можливість навіть у складних випадках рятувати здоров'я та життя військовослужбовцям, що зазнали поранень або травм з тих чи інших причин. Однією з умов успішного лікування постраждалого була своєчасна їх доставка до медичної установи. У свій час, коли Віктор Іванович проходив службу на Далекому Сході, йому доводилось спостерігати, як виконувалось таке завдання санітарним літаком. І в умовах України такий варіант виглядав надзвичайно вдалим. Адже Україна мала розгалужену аеродромну мережу, і спеціально обладнаний літак гарантував найшвидшу доставку постраждалих. Так зародилася ідея створення української авіаційної швидкої допомоги.

Перш за все потрібно було вибрати для переобладнання літак. Варіант з придбанням нової машини довелося відкинути майже одразу. Коштів катастрофічно не вистачало для підтримання в належному стані бойової авіації. На аеродромах стояли не придатні до польотів десятки винищувачів, штурмовиків, бомбардувальників. Було вирішено переобладнати для цих потреб один з наявних літа-

ків. На розгляд командувачу заступник з озброєння генерал-майор В. Степаненко представив кілька варіантів літаків Ан-30 та Ан-26. У кожного були свої переваги та недоліки, проте “переміг” один з військово-транспортних Ан-26.

Наступним етапом стало погодження на переобладнання літака з його розробниками – конструкторами Авіаційно-технічного комплексу ім. О.К.Антонова, адже використання транспортного літака в ролі літака аеромедичної евакуації вимагало встановлення додаткового обладнання та перепланування салону. До того ж, літак створювався не на один рік, і потрібно було отримати відповідні дозволи на продовження льотного ресурсу.

Сама ідея створення нової модифікації транспортного літака, що вже давно зарекомендував себе на повітряних трасах світу, в конструкторському бюро знайшла палку підтримки. Завдяки постійній увазі до проблеми з боку Генерального конструктора АНТК ім. О.К.Антонова Петра Балабуєва роботи були виконані в надзвичайно короткі строки, і невдовзі літак прибув на Одеський авіаційно-ремонтний завод “Одесавіаремсервіс” для переобладнання.

Це підприємство було вибрано не випадково. Завод, який і сьогодні очолює талановитий авіаційний інженер Віталій Юхачов, на той час вже давно вийшов за межі військового авіаремонтного підприємства. Колектив на той час вже успішно освоїв технології переобладнання салонів різних типів повітряних суден, і створення на базі військового транспортного літака “літаючого шпиталю”, як на той час

вже сформувалася концепція майбутнього літака медичної служби ВПС України, йому було під силу.

2001 рік – період створення літака. Роботу з формування його “внутрішнього начиння” очолював начальник ВМЦ ВПС ЗС України генерал-майор медичної служби Петро Мельник. До неї активно залучалися заступник начальника ВМЦ ВПС ЗС України – начальник оперативно-медичного управління полковник медичної служби Віталій Колесюк, начальник клініки хірургії полковник медичної служби Микола Драчевський, начальник клініки терапії полковник медичної служби Анатолій Кобіричченко, начальник клініки швидкої допомоги, інтенсивної терапії, анестезіології та реанімації майор медичної служби Лідія Хлібовецька. Безпосередньою роботою із створення ескізного проекту, а згодом і втіленням його в життя займався начальник відділення технічного забезпечення майор Олександр Міненко.

Як не дивно, проте світового досвіду створення подібного літака було не багато. Існуючі варіанти передбачають лише транспортування постраждалих. Робота більшості медичного обладнання (адже це може зашкодити нормальному функціонуванню авіоніки, під час польоту заборонена). Створюючи новий літак, команда фахівців поставила перед собою завдання, щоб порятунок постраждалих можна було розпочати вже в момент завантаження на борт і продовжувати проведення невідкладних заходів у повітрі. Для цього були забезпечені розміри робочих місць, на яких безпечно і комфортно могли б працювати ме-

дики різних профілів, підібране відповідне устаткування. І вдалося створити унікальний літак. Ан-26, котрий отримав власну назву “Vita”, обладнаний таким чином, що всі медичні прилади, встановлені на його борту, сумісні з авіаційним обладнанням літака і можуть безпечно працювати в польоті. Це підтвердили випробування, котрі проводилися упродовж кількох років, починаючи з 2002 року, фахівцями ДНВЦ України.

Робота над удосконаленням не припинялася упродовж кількох років. Невдовзі на літаку було встановлене обладнання для виконання польотів за міжнародними маршрутами. Його змогли представити світовій спільноті. І літак був гідно оцінений фахівцями різних країн, спеціалістами НАТО. Кілька років тому було проведено оцінювання в рамках Концепції оперативних можливостей, яке підтвердило можливість використання його в кризовій ситуації.

Створюючи літак майже півтора десятиліття тому, ніхто і не думав про те, що “Vita” перевозитиме поранених у бою українських військовослужбовців, котрі захищають свою Батьківщину від зазіхань на її незалежність. Та це – наше сьогоднішнє. І кожен черговий політ в зону АТО – це десятки українських солдатів, котрим найближчим часом буде надана висококваліфікована медична допомога. За три місяці бойових дій в різні медичні установи України евакуйовані вже близько 500 поранених. І сьогодні літак знову готовий до польоту. “Vita” рятує життя і здоров'я.

Віктор Гедз.
“Крила України”.

НАВЧАЛЬНИЙ ЗБІР

Один з таких вишів – Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, який очолює доктор економічних наук, професор Володимир Онищенко.

– Створення та діяльність військової кафедри за курсом підготовки факультету офіцерів запасу при Харківському університеті Повітряних Сил ЗС України, – зазначив проректор з науково-педагогічної роботи та корпоративного управління ПолтНТУ полковник запасу Анатолій Мартиненко, – є важливою та невід'ємною часткою організації навчального процесу у нашому закладі. Це є результат кропіткої роботи як науково-викладацького складу визначеної кафедри, так і особисто ректора університету – Володимира Онищенка, людини нової формації, який, без перебільшення, уособлює в собі такі якості, як відданість сво-

ій справі, неординарність, широта та динаміка мислення, творчий підхід до питань організації навчального процесу та створення і розвитку інтелектуального потенціалу закладу. Саме за його ініціативи та сприяння полтавські студенти мають змогу пройти необхідний курс підготовки офіцерів запасу, і беззаперечним фактом дівестости кафедри є щорічне зростання кількості бажаючих серед молоді отримати військової освіти. Так, сьогодні курс офіцерів запасу опановують 150 студентів, що на 50 відсотків більше показника 2013 року. Судячи з перших результатів проведення зборів, студенти у переважній більшості сумлінно та з високою відповідальністю ставляться до виконання навчальних завдань і мають високий фаховий потенціал для подальшого його удосконалення у разі поповнення

Стажуються майбутні офіцери запасу

У нинішній ситуації військового протистояння ворожій агресії та загрози незалежності та суверенітету України в країні особливо гострим та актуальним є питання оновлення та реального реформування української армії, перенесення вектору пріоритетів діяльності державного керівництва на систему підготовки, комплектування та оснащення Збройних Сил України відповідно до існуючих загроз. В цьому контексті особливу увагу заслуговує практика діяльності військових кафедр та відділень при вищих навчальних закладах держави, які готують майбутніх офіцерів запасу за різними напрямками та спеціальностями.

кадрового складу ЗС України.

Ці слова підтвердив і керівник навчальних зборів полковник запасу Микола Бороздін:

– Показовим є той факт, що серед майбутніх офіцерів запасу є певна кількість студентів з військового корінням, – відзначив він. – Зокрема, наші відмінники – Микола Забуга та Олексій Лебідь, батьки яких є офіцерами запасу, служать взірцем для товаришів у навчанні та дисципліні. Завжди у перших лавах і студенти Олексій Лебідь, Сергій Вишневецький та багато інших, для яких вибір майбутньої професії та опанування військовою наукою стали важливим етапом громадянського зростання та відповідальності.

Загалом цього року на базі Харківського університету Повітряних Сил навчальні збори пройдуть майже 1500 студентів. Цей захід є завершальним етапом їх військової підготовки в університеті.

Наприкінці навчального збору студенти складуть випускний іспит і присягнуть на вірність українському народові. Після закінчення вищого навчального закладу, де вони навчаються, разом з дипломом (як мінімум – бакалавра) майбутні захисники Вітчизни одержать офіцерські погони: наказом Міністра оборони України їм присвоять військово зван-

ня “молодший лейтенант запасу”.

До речі, на базі Житомирського військового інституту імені С.П. Кольцова Державного університету телекомунікацій також триває навчальний збір зі студентами вищих навчальних закладів, які проходять навчання за програмою підготовки офіцерів запасу.

кають у сучасному бою.

Крім звичних загальновійськових та польових занять, стрільб, метання гранат та практичного вивчення стрілецької зброї, студенти відпрацюватимуть питання протидії диверсіям, використовуючи досвід учасників бойових дій. Вивчатимуться та відпрацюватимуться

У зв'язку з напруженою ситуацією в країні, цьогорічний план збору був розроблений з урахуванням необхідних військовозобов'язаним практичних навичок протидії реальним викликам і загрозам, які вини-

характеристики засобів ведення бою, розвідки та зв'язку умовного противника.

Володимир Лазарев.
Володимир Козієв.
Фото з архіву Антона Старішка.

“При будівництві села швейцарці спочатку будують ТИР, потім БАНК і лише потім ЦЕРКВУ.”
(швейцарська приказка)

Яке воно, швейцарське ополчення?

Швейцарія не має армії. Швейцарія сама є армією

Швейцарія – країна, що підтримує статус нейтральної – тобто країни, що тримається поза воєнними конфліктами та іншими збройними міжусобицями, не вступає до військових блоків і альянсів. На перший погляд вона може здатися не захищеною. Але це зовсім не так. Швейцарія, в пропорціях до чисельності населення, є найбільш милітаризованою країною у світі після Ізраїлю.

Армія цієї країни діє на основі ополченського принципу, що насичує війська професійними “цивільними” техніками, лікарями, зв’язківцями, програмістами, які можуть не тільки застосувати свої професійні навички на службі, а й взяти в руки вже справжню зброю, якщо така необхідність раптом виникне.

Хто такі швейцарські ополченці?

Швейцарські ополченці – це всі громадяни держави чоловічої статі у віці від двадцяти до п’ятдесяти років. Вони мають особисту зброю та амуніцію, що зберігається у них вдома. Завдяки їм держава здатна розгорнути з 20-тисячної, за дві-чотири години, –

650-тисячну, а за дві доби – 1,7-мільйонну армію (!). Навчену, організовану і дуже непогано озброєну армію. На додаток до цього – високі гори, зриті тунелями, протитанковими притулками, сховищами зброї і ракетно-артилерійськими опорними вогневими точками, врізаними в граніт. А всі тунелі і ключові мости побудовані з пастками для танків та заміновані.

Підготовка бійців

Армія Швейцарії побудована за доведеною до абсолюту ідеєю “Народ і армія єдині”. Невелика кількість солдат, багато кадрових офіцерів та унтер-офіцерів, сотні тисяч резервістів та розгортання тільки тоді, коли потрібно.

Ополченець (резервіст) призивається на службу після досягнення 20-річного віку. Перший термін служби (якихось 90 днів) військово-визначений проходить у статусі рекрута (у т.зв. Rekrutenschule). Після служби, з особистою зброєю (спорядженою двома магазинами), уніформою, амуніцією та “консервою міністра”, рекрут відправляється додому. Але то ще не кінець...

До 32 років солдат перебуває в статусі “Аусцуг”, до 42 – “Ландвер”, до 50 – “Ландштурм”. Рядовий “Аусцуг” за 10 років проходить у своїй частині вісім зборів по три тижні. “Ландвера” викликають три рази по два тижні за період. “Ландштурм” – 1 раз на два тижні. В 51 рік резервіста офіційно звільняють з армії, і замість гвинтівки дарують споряджений помповий дробовик.

Трохи про саму підготовку. Вихідні – вільні, відпочивай як хочеш. Ніякими прибираннями, куховарством, чергуваннями рекрути не займа-

ються. Усе це – справа приватних фірм. Але...

В будні дні солдат тренується до повного виснаження. Підйом о 5 годині ранку, відбій – опівночі. Силові та кардіотренування, рукопашний бій, стрільби з різних типів зброї, екстремальне водіння, заняття на бронетехніці, альпінізм... Головна мета цього процесу – підготовка боєздатної армії, готової до бою у будь-якій ситуації.

Грошове забезпечення, штрафи та покарання

На час зборів усім резервістам, що працюють, зберігається заробітна плата за місцем роботи. Нема роботи – держава платить 6 франків на день, плюс медичне страхування і оплата житла, якщо живеш не в батьків.

Не з’явився за повісткою – штраф, в’язниця і хрест на майбутньому. Маєш “білий квиток” або захворів – платиш 3% прибутковий податок на утримання армії. Паціфіст або релігія забороняє тримати в руках зброю – громадські роботи, термін яких у півтора рази більший від служби.

Прокачай мізки

“Консерва міністра” – це не делікатес, виготовлений з чиновника. У Швейцарії це цинкова коробка з 50 патронами Gewehrpatrone 90 калібру 5,6 мм для штур-

Декілька слів про авіацію

У ВПС Швейцарії лише кадровики. Із близько 9000 кадрових військових, більшість – в авіації. Парк техніки постійно оновлюється. Тут намагаються не допускати, щоб пілот був молодшим за літак.

На озброєнні – близько 300 літаків та вертольотів. Серед них – досить вдалий гвинтовий літак Pilatus у декількох варіантах, вертольоти Eurocopter Super Puma і Alouette III. І, нарешті, ударна основа ВПС Швейцарії – F-5 Tiger II і F/A-18 C/D Хорнет.

Владислав Дем’яненко.
“Крила України”.

мової гвинтівки Stgw 90 (SIG 550). Ця гвинтівка зберігається практично у кожного повнолітнього громадянина Швейцарії до його 51-річчя. “Консерву міністра” можна відкрити лише за наказом міністра оборони країни, щоб пригостити непроханих гостей.

Молодь хоче захищати свою Батьківщину!

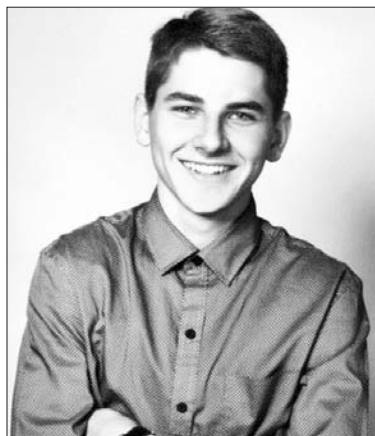
БЛІЦ-ОПИТУВАННЯ

Ще за радянських часів армія вважалася “школою життя” для чоловіків, служити в якій було престижно. Юнаки з ентузіазмом вступали до військових лав, розуміючи, що це дає їм привід пишатися тим, чим вони займаються. Але часи змінювалися... Згодом, на жаль, молоді люди забули про те, що означає бути справжнім захисником своєї держави. Служба в Збройних Силах України почала вважатися заняттям, з яким молодь зовсім не збиралася пов’язувати своє життя.

Наразі, з огляду на останні події у нашій країні, служба в армії знову повертає собі заслужену репутацію. Неозброєним оком помітно, що, порівняно з минулими роками, бажаючих служити значно побільшало. До військкоматів постійно приходять юнаки, які прагнуть потрапити до лав Збройних Сил України, аби захищати недоторканність кордонів нашої Батьківщини. Молоді люди йдуть на такий крок абсолютно свідомо. Від бажання “відкосити” від армії не залишилось і сліду. Хлопці добре розуміють, що Україна зараз як ніколи потребує самовідданих захисників, якими вони збираються стати по своїй волі.

Такий благородний світогляд сьогоднішньої молоді не може не

зацікавлювати. Ось чому я вирішив поспілкуватися з учнями однієї з вінницьких шкіл. Переступивши поріг Вінницької гімназії №1 імені Миколи Івановича Пирогова, я зміг розпитати випускників. А пізніше вдалося відшукати трьох юнаків, які планують пов’язати своє майбутнє зі Збройними Силами України. Сімнадцятирічні хлопці, Олексій Шевчук, Степан Косенко та Олександр Ясиновський, разом закінчили 11-А клас. Вони залюбки відповіли на декілька запитань.

Олександр:

– Я поки що не впевнений, але, можливо, піду до армії. Чесно кажучи, я, так само як і Степан, планував вступати до КНУ ім. Т.Г.Шевченка. Але про свої попередні плани я вирішив просто забути. Адже я не можу спокійно спостерігати за тим, що відбувається

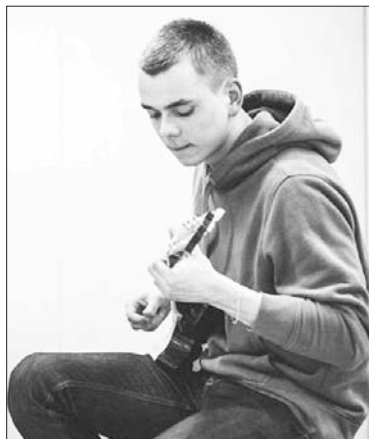
сьогодні. Батьки поважають мій вибір. Вони розуміють, що я можу бути корисним для своєї країни. Я служитиму стільки, скільки буде потрібно. Для мене найголовніше – не стояти осторонь, коли таке відбувається на моїй Батьківщині. А коли це все скінчиться... Навіть не знаю. Але, скоріш за все, я служитиму у Збройних Силах. Я хочу дослужитися до високого військового чину, аби батьки могли мною пишатися.

Олексій:

– Я вступатиму до Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого на слідчо-криміналістичний факультет. Давно вже збираюся вступати до цього вишу. Але, намагаючись зрозуміти, що я можу зробити для своєї країни у такий важкий час, я трохи переглянув свої плани. Мій батько має звання підполковника

МНС, а дядько – полковника МВС. Батько, до речі, проявляє особливий ентузіазм. Він не просто підтримує мій вибір, він був тим, хто порадив мені прийняти саме таке рішення. Ну ім. Ярослава Мудрого – це найкращий юридичний університет України. Я планую отримати там гарний базис знань. А потім в мене буде можливість обирати. Можливо, стану слідчим.

Степан:

– Думаю, вступатиму до військового інституту київського Національного університету імені Тараса Григоровича Шевченка. Спочатку планував вступити на юридичний факультет. Але, з огляду на останні події в Україні, вирішив вступати до того ж університету, але до військового інституту. З усіх моїх родичів в армії служив лише мій дід у 60-х роках. Літав на винищувачі. В

одній книзі є навіть згадка про його бойові заслуги. Думаю, це також вплинуло на моє рішення. Також мене дуже підтримує мій батько, запевняючи, що завдяки моєму рішення, мене навчать більше любити Батьківщину і захищати її. Але мати іншої думки. Вона каже, що армія – не для мене. Та я вважаю, що після закінчення військового вишу в мене буде великий вибір. Я зможу служити у Збройних Силах України або в інших військових формуваннях. Я не можу поки що остаточно прийняти якимсь рішення... Але мені здається, що я все ж таки служитиму у Збройних Силах України.

P.S.:

Поспілкувавшись з цими юнаками, починаєш радіти за нашу молодь. Можна бути впевненим: незважаючи на те, що буде відбуватися у зовнішній політиці нашої країни, молоді громадяни України ніколи не стоятимуть осторонь. Вони хочуть служити в армії! Вони хочуть пов’язувати своє життя зі встановленням спокою на нашій Батьківщині! Я думаю, ми усі можемо пишатися нашим молодим поколінням.

Олег Ткач.

ЛЕЙТЕНАНТСЬКІ ЗБОРИ

“Ви можете і здатні зробити Україну сильною і процвітаючою...”

На Київщині, на базі військових частин Повітряних Сил Збройних Сил України, розпочався інструкторсько-методичний збір з офіцерами-випускниками вищих військових навчальних закладів 2014 року. Протягом тижня близько 350 офіцерів-випускників вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів України прослухають курс лекцій з бойової підготовки, морально-психологічного, правового, фінансового та речового забезпечення.

Керівник інструкторсько-методичного збору заступник командувача з бойової підготовки – начальник управління бойової підготовки Командування Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Віктор Сідаш у вступному слові привітав молодих офіцерів. Він зазначив: “Ви – молода еліта нашої країни, ви можете і здатні зробити Україну сильною і процвітаючою. Молоді, енергійні, освічені офіцери потрібні українській

армії. Впевнений, що весь свій талант, всі свої знання і енергію ви направите на захист, розвиток та процвітання незалежної України!”

Також в рамках вдосконалення знань на практиці для офіцерів відбудуться показові заняття на тему “Обладнання та порядок несення служби на блокпостах”, “Порядок надання першої медичної допомоги в бойових умовах з використанням підручних засобів. Евакуація поранених”, та ін.

Для морально-психологічного забезпечення інструкторсько-методичного збору та дозвілля офіцерів-випускників на плацу військової частини відбувся благодійний патріотичний концерт “Підтримай українську армію!” за участю артистів української естради, які з радістю приїхали, аби підтримати та надихнути до нових звершень та перемог молодих офіцерів.

Любов Киналь. Фото автора.

Військово-медичний клінічний центр Західного регіону, що розташований у Львові, прийняв на лікування вже більше ста бійців. Сюди їх доставляють військово-транспортними літаками Повітряних Сил Збройних Сил України.

– Із тридцяти восьми військовослужбовців, яких щойно доставив літак на лікування, три бійця середньої важкості, інші мають легкі поранення, як правило, м'яких тканин кінцівок, – розповідає начальник центру полковник медичної служби Іван Гайда. – Усі вони були поранені під Зеленопіллям під час обстрілу терористами із застосуванням ракетних систем залпового вогню “Град”. Більшість – родом зі Львівщини, однак є і військовослужбовці з центральних регіонів України. Пораненим надається необхідне лікування, в розпорядженні військових медиків є всі потрібні препарати для цього. Ніхто з цих пацієнтів не стане інвалідом. Медики також контролюють і психологічний стан поранених. Тривалий час бійці перебували на полі бою в стані психоемоційного напруження. Тож зараз з ними працюють висококласні психологи, які надають допомогу на добровільних засадах.

Та основна боротьба за життя наших бійців відбувається майже на полі бою. В районі проведення антитерористичної операції знаходяться медичні підрозділи військових частин та всіх військово-медичних центрів Міністерства оборони України. Там є і декілька мобільних медичних бригад ВМКЦ. У Львові здійснюється поетапне лікування та відновлення здоров'я поранених. Центр

визначений вищим керівництвом як лікувальний заклад, що проводитиме відновне лікування хворих із пошкодженнями хребта, головного та спинного мозку.

Разом з нашими бійцями на полі бою знаходяться військові медики з їхніх військових частин. Вони в найважчих умовах першими вступають в боротьбу за життя поранених. Для посилення цих медичних підрозділів ще на початку березня Військово-медичний клінічний центр Західного регіону відрядив на схід лікарсько-сестринські бригади та пересувні медичні групи. Відтоді три такі медичні бригади зі Львова та по одній з кожного госпіталю Західного регіону постійно працюють в зоні проведення антитерористичної операції.

У цих колективах – досвідчені медики. В їхньому розпорядженні – спеціальна техніка, що допомагає рятувати життя. В складі такої групи – санітарний автомобіль, спеціальна автомобільна перев'язочна та вантажний автомобіль з медикаментозними засобами, розчинами, розхідними та перев'язочними матеріалами. Вони надають першу допомогу. На наступному етапі за роботу беруться військові мобільні госпіталі, що розгорнуті в зоні проведення АТО, а потім – Військово-медичний клінічний центр Північного регіону в місті Харкові та гарнізонний госпіталь в Дніпропетровську. Після цього

Їм сниться бій

поранених доправляють у військово-медичні клінічні центри у Вінниці, Києві, Одесі та Львові для спеціалізованого лікування.

– Користуючись нагодою хочу подякувати всій громаді Львівщини та всьому західному регіону за неоціненну допомогу військовим медикам, – з такими словами звернувся начальник ВМКЦ до журналістів, які прийшли на брифінг до центру. – Мені здається, що байдужих до лікування наших молодих хлопців в нашому регіоні не лишилося. Охочих допомогти хоч чимось чимало. До нас приходять пенсіонери і приносять сто гривень для лікування військових, організації звертаються і пропонують свою допомогу, зголосилося чимало донорів крові, в центр приносять медикаменти та розхідний матеріал. Всі потреби ми ретельно аналізуємо і за необхідності отримуємо волонтерську допомогу. Є і адресна допомога конкретним пораненим. Забезпечення медиків на полі бою достатнє, але не бездоганне. Декілька разів ми за допомо-

військовослужбовців НАТО. Наразі ми старанно працюємо над тим, аби підтримувати медичне забезпечення на високому рівні.

Під час артилерійського обстрілу під Зеленопіллям один з військових медиків був поранений. Він розповів, що бригада встигла забрати з автоперев'язочної ящик зі знеболювальними засобами. Потім машина була знищена. Тим не менш медичне забезпечення продовжувало працювати ефективно. Через сорок хвилин після артобстрілу прибув перший медичний авіаційний транспорт. Військові медики попри труднощі продовжують виконувати свою роботу на межі можливостей.

Щодо самих поранених, то більшість висловлюють прагнення після одужання повернутися до своїх військових підрозділів. Щоправда, це кажуть ті, хто вже певний час лікується в центрі. До щойно прибулих поранених медики наразі журналістів не допускають. І зайвих питань їм ніхто не ставить, хлопцям потрібні спокій, турбота, догляд і лікуван-

гою логістичних фірм оперативно переправляли необхідні матеріали нашим медикам в зону АТО. Безпосередньо на полі бою наші хлопці мають два перев'язочні пакети, один гумовий джгут та шприц-тюбик зі знеболюючим засобом. Хочеться, щоб наші бійці мали такі ж індивідуальні засоби медичного захисту, як у

Чоловіки, які вже невдовзі будуть виписані з госпіталю, кажуть, що мусять перемогти і встановити мир, аби загибель їхніх бойових друзів не була даремною. Є й такі, що хочуть хоч ненадовго поїхати додому, побачити рідних. Медики запевняють, що після лікування у бійців обов'язково буде така можливість.

З ПЕРЕДОВОЇ – ДОДОМУ

Усім пораним бійцям ночами сняться бої. Дехто не хоче нічого розповідати про службу в зоні АТО. Як, наприклад, мобілізований військовослужбовець Андрій. Його суєд по лікарняній палаті Сергій більш говіркий, хоча теж небагатослівний. Він – сумчанин. Має 39 років, працює на заводі. Раніше служив строков у Житомирі в 95-й окремій аеромобільній бригаді. Зараз потрапив туди знову за мобілізацією. Став водієм бронетранспортера. Зі своїм підрозділом утримував гору Карачун. Потім служив під Слов'янськом. Був поранений під час нападу сепаратистів на блокпост. Кумулятивна граната влучила в БТР. Він отримав опіки та уламкові ураження ноги і руки. Зараз вже проведені всі необхідні операції. Рани гояться. Сергій уважно дивиться новини по телевізору, спілкується з бойовими друзями. Розпитує їх про ситуацію, ті питають про його здоров'я. Вночі прокидається, бо сняться бої. Сподівається, що як одужає, – обов'язково прогуляється Львовом.

Зараз персонал Військово-медичного клінічного центру Західного регіону працює з надзвичайною самовіддачею. Кількість медиків на місця поменшала, бо чимало з них виїхали працювати в зону проведення антитерористичної операції. А роботи значно побільшало. Та військові медики запевняють, що уваги й турботи вистачить на всіх.

Владислав Назаркевич.
“Крила України”.
Фото Віталія Іванова.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Bell представила новий конвертоплан

Американська компанія Bell Helicopter представила Армії США початковий проект перспективного конвертоплана V-280 Valor, повідомляє Jane's. Крім того, американським військовим була озвучена й оцінка потенційних ризиків, пов'язаних із розробкою й експлуатацією конвертоплана. Основний акцент під час презентації проекту Bell Helicopter зробила на відносно низьку вартість перспективного літального апарата.

За словами керівника військових проектів Bell Helicopter Кріса Гелера, під час початкового проектування інженери приділили особливу увагу зниженню вартості V-280 за рахунок зменшення маси й підвищення надійності апарата. Зокрема, компанія відмовилася від використання системи автоматичного складання крила, оскільки Армія США не розглядає її як обов'язкову функцію перспек-

тивного конвертоплана.

Крім того, у конструкції V-280 планується використати новітні більш міцні композиційні матеріали. Наприклад, фюзеляж буде повністю композитним. Також у демонстраторі технологій V-280 планується використати вже серійний двигун GE T55. У випадку, якщо розробка Valor буде продовжена й після випробувань демонстратора технологій, апа-

рати одержать уже нові силові установки.

Проект перспективного конвертоплана був представлений американським військовим у рамках тендера JMR-TD, метою якого є створення високошвидкісних багатоцільових гвинтокрилних машин – демонстраторів технологій. Крім Bell Helicopter, у конкурсі беруть участь американські компанії AVX Aircraft, Karem

Aircraft і консорціум Boeing/Sikorsky. Як очікується, наприкінці липня 2014 року Пентагон обере із них дві компанії, які й отримають фінансування на розробку JMR-TD.

За попередніми даними, V-280 зможе виконувати польоти на швидкості до 518,6 кілометра на годину, а його бойовий радіус складе 1,5 тисячі кілометрів при перегоночній дальності у 3,9 тися-

чі кілометрів. На V-280 буде застосована електродистанційна система управління з потрібним резервуванням каналів. Апарат матиме шасі, що забирається, дві бічні двері 1,8 метра кожна й V-подібне хвостове оперення.

Відмітною рисою Valor також стане нерухоме розміщення двигунів. Для переходу в літаковий режим польоту повертатимуться лише повітряні гвинти.

МІЖНАРОДНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

НАТО регламентує кібервійни

У НАТО вирішили регламентувати кібервійни. Передусім йдеться про застосування норм міжнародного права до кібератак і кібервійн у мережі. На думку керівництва Центру з вивчення міжнародного права у Військово-морському коледжі США, зважаючи на те, що вони є мало не визначальними у сучасних збройних конфліктах, це важливий і давно назрілий крок. На думку керівництва Центру, якщо міжнародно-правові норми, що регулюють ведення воєн, стануть обов'язковими для Інтернету, то країни НАТО будуть більш захищені від кібератак.

Воєнні операції всі частіше ведуться у віртуальному просторі, але уряди багатьох країн дотепер не розробили чітких норм щодо цього. Кібератаки не можуть знищити об'єкт у фізичному плані, втім, вони можуть мати не менш катастрофічні наслідки для мирних мешканців і їхньої власності.

За словами юридичного консультанта Міжнародного Червоного хреста Лорана Жизеля, чимало експертів попереджають про небезпеку кібератак, які можуть загрожувати життю й здоров'ю тисяч громадян. Наприклад, через Інтернет можна відкрити грелбі й влаштувати повільно або викликати аварію на хімічному заводі чи атомній електростанції, які призведуть до екологічної катастрофи. Навіть цілеспрямована атака, здійснювана заради завдання збитків військовому потенціалу супротивника, може завдати супутніх втрат й викликати жертви серед мирного населення. Не менш трагічні наслідки може мати спроба однієї із сторін

конфлікту вимкнути систему аеронавігаційного контролю супротивника. У результаті під загрозою опиниться й цивільна авіація.

Відповідно до ст. 36 першого Додаткового протоколу Женевських конвенцій про захист цивільного населення під час війни, держави зобов'язані застосувати міжнародне право й відносно нових засобів і можливостей ведення воєнних дій. В 2013 році експертна група в складі 20 чоловік вивчила конкретні варіанти реалізації цих вимог і опублікувала результати дослідження в так званому "Талліннському довіднику". У ньому експерти зазначають, що міжнародно-правові норми ведення війни повинні діяти й у віртуальному світі. На їхню думку, немає великої різниці у тому, застосовуються ці принципи на війнах, що ведуться за допомогою гармат, чи комп'ютера. Кібератаки, що призводять до жертв серед цивільного населення, повинні бути заборонені так само, як і повітряні нальоти.

Разом із тим, експерти констатують певну юридичну складність у визначенні моменту, коли кібератака порушує заборону ООН на застосування насильства, і в яких випадках атакована держава може застосувати силу для відбиття кібернападу. Однак вони одностайні у тому, що держави мають право відповідати на кібератаку, що завдала не лише віртуальних, але й реальних збитків. У цьому випадку вони – у рамках норм про самооборону Статуту ООН – також можуть застосувати силу, будь то у вигляді тієї ж кібератаки або, наприклад, повітряного удару.

Варто додати, що питання регулювання кібервійн буде розглянуто на саміті НАТО, що відбудеться в Уельсі у вересні цього року. Якщо всі 28 країн, що входять в Альянс, ухвалять рішення щодо застосування міжнародно-правових норм до кібервійн, то, можливо, що кіберрегламент увійде до нового стратегічного плану розвитку НАТО.

ПЕРСПЕКТИВИ

Пентагон оголосив тендер на розробку нового бомбардувальника

Міністерство оборони США оголосило тендер на розробку перспективного стратегічного далекого бомбардувальника для ВПС, повідомляє Jane's. Завершити конкурс і обрати компанію-розробника військові планують навесні 2015 року. Дотепер про свій намір взяти участь у тендері оголосили американська компанія Northrop Grumman і консорціум Lockheed Martin/Boeing.

Технічні вимоги до перспективного літака на розкриваються. Відомо тільки, що він повинен стати частиною масштабної "системи систем". Вартість серійних бомбардувальників не може перевищувати 550 мільйонів доларів за одиницю. Раніше командування ВПС США запросило в Конгресу збільшення фінансування проекту в 2015 році до 914 мільйонів доларів. Для порівняння, в 2014-му на проект LRS-B було виділено 359 мільйонів доларів.

Як очікується, Northrop Grumman в рамках розробки LRS-B застосує досвід, отриманий під час створення діючих далеких бомбардувальників B-2 Spirit. Крім того, компанія займається розробкою нового безпілотного літального апарата, що використовуватиметься для розвідки, проведення рекогносцировки й спостереження. Цей безпілотник, за заявою компанії, доповнить основний проект LRS-B.

Lockheed Martin і Boeing раніше планували розробляти перспективний бомбардувальник окремо, однак наприкінці 2013 року вирішили об'єднатися в консорціум. Подробіці їхнього спільного проекту поки не відомі.

Раніше американські військові повідомляли, що перспективний бомбардувальник повинен бути

недорогим, із великим радіусом дії та здатним проривати протиповітряну оборону супротивника. Під час конструювання літака можна використовувати тільки перевірені технології. Крім того, бомбардувальник повинен уміти діяти в закритих для польотів або зонах, де заборонені чи обмежені польоти.

Після прийняття на озброєння LRS-B поступово замінить у військах бомбардувальники B-2 і B-52 Stratofortress. У цілому Пентагон планує придбати 80-100 нових літаків. Відповідно до діючого графіка, перший новий бомбардувальник повинен надійти на озброєння США в 2020 році. Перспективний літак планується впровадити сучасним B-2 Spirit у частині систем зв'язку, розвідки, рекогносцировки, спостереження, радіоелектронної боротьби й озброєння.

У цілому на розробку LRS-B планується витратити 40-50 мільярдів доларів. За офіційним даними, літак одержить екранування від електромагнітного випромінювання й захист від впливу ядерного вибуху. Бомбардувальники будуть розроблені за модульною схемою. ВПС США зможуть нарощувати їхні можливості, додаючи, при потребі, необхідне обладнання.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

ЧЕРГОВИЙ УСПІХ

Відбувся пуск ракети-носія "Антарес"
з космічним кораблем Cygnus

13 липня 2014 року о 19 годині 52 хвилини за київським часом з Центру космічних польотів на острові Уоллопс (США) проведено черговий успішний пуск ракети-носія "Антарес".

Космічний вантажний корабель Cygnus доставить 1,657 кг вантажу для експедиції МКС, у тому числі 300 кілограмів приладів для наукових експериментів, припаси для екіпажу, їжу, воду, комп'ютерне обладнання, інструменти для виходу у відкритий космос і дослідницькі експерименти студентів. Крім того, на борту знаходиться 28 наносупутників компанії Planet Labs, які будуть здійснювати зйомку Землі з космосу.

Серед вантажу також знаходиться експеримент SPHERES (Smart Synchronized Position Hold, Engage, Reorient Experimental Satellites), яким керує Дослідницький центр Еймса. Експеримент передбачає установку датчика і численних камер, які забезпечуватимуть тривимірне картографування і навігацію всередині станції.

Командир Експедиції 40, американський астронавт Стів Свонсон (Steve Swanson), за

допомогою Олександра Герста, представника Європейського космічного агентства, "підхопив" Cygnus рукою-маніпулятором вранці 16 липня. Спочатку запуск був запланований на 11 липня, проте грози, які пройшли в області Wallops ввечері і вночі 8 липня, змусили перенести виконання Antares на пусковий майданчик, і через це запуск відклали на один день.

Основна конструкція першого ступеня РН "Антарес" розроблена Конструкторським бюро "Південне", виготовлена "Південним машинобудівним заводом ім. О.М.Макарова" в кооперації з українськими підприємствами "Хартрон-АРКОС" (Харків), "Київприлад" (Київ), "Хартрон-ЮКОМ" (Запоріжжя), "ЧЕЗАРА", "РАПІД" (Чернігів) та ін. Українські фахівці брали участь у підготовці та проведенні пуску.

Перший ступінь ракетноносія оснащений двома ракетним двигунами AJ-26-62, доробленими американською компанією Aerojet на основі двигуна НК-33, розробленого в 70-і рр. минулого століття для проекту надважкої ракети Н-1 нереалізованої радянської Місячної програми. Другий ступінь оснащений твердотопливним двигуном Castor-30, розробленим американською компанією "АТК".

Це другий запуск апарата компанії Orbital Sciences Corp. в рамках контракту вартістю 1,9 мільярда доларів. Всього ж до кінця 2016 року заплановано 8 вантажних місій.

Cygnus залишається зістикуватися з орбітальною лабораторією протягом приблизно 40 днів. Потім, в серпні, капсула, заповнена відходами, відстикується від станції і згорить під час входження в атмосферу Землі.

ДО ВЕНЕРИ!

Маневри на орбіті

Після того, як протягом місяця космічний апарат Venus Express то пірнав в атмосферу Венери, опускаючись на висоту всього 130 кілометрів від поверхні планети, то "виринав" назад, Європейське космічне агентство має намір підняти його за 15 днів на висоту 460 кілометрів.

З моменту прибуття на Венеру в 2006 році апарат займався науковими спостереженнями з еліптичної орбіти з періодом обертання 24 години і висотою від 66000 кілометрів над Південним полюсом до 250 кілометрів над Північним полюсом, прямо над атмосферою планети.

Завершальним етапом "кар'єри" Venus Express буде так звана кампанія аерогаальмування, під час якої апарат поступово занурюватиметься в атмосферу, все сильніше зближуючись з планетою.

Таким чином, рутинні наукові операції завершилися 15 травня, і апарату дозволили природним чином знижувати висоту польоту під впливом гравітації. Кульмінацією цього етапу був місячний "серфінг" на висоті від 131 до 135 кілометрів над поверхнею. Додаткові короткі увімкнення двигунів дозволили опуститися апарату ще нижче – до висоти 130,2 кілометра.

Завдяки цьому вчені змогли виміряти силу впливу опору атмосфери на апарат і дізнатися, як змінюється щільність

атмосфери. Виявилось, що додатковий опір скоротив орбітальний період космічного апарата більш ніж на годину. Так само були зафіксовані невеликі зміни в прискоренні апарата, – тут позначилася зміна щільності атмосфери в міру руху Venus Express по орбіті. Крім того, прискорення було різним на "денній" і "нічній" стороні планети.

Тепер апарату відправляються команди підготуватися до початку серії з 15 маневрів, які піднімуть найнижчу точку орбіти до приблизно 460 кілометрів. Маневри будуть проводитися до 26 липня.

Як тільки Venus Express досягне цієї висоти, йому дозволять природним чином опускатися і зрештою впасти в атмосферу до грудня, після завершення місії.

При цьому, фахівці кажуть, що, можливо, запас палива, який залишився, буде вичерпано під час увімкнення двигуна, необхідних для підйому орбіти. Якщо це відбудеться, з апаратом більше неможливо буде зв'язатися, і його орбіта знову впаде.

ПРОЕКТИ

Три проекти надважкої ракети-носія від Роскосмосу

Три проекти надважкої ракети-носія представлені на розгляд в Роскосмос. Про це повідомив генеральний директор самарського ракетно-космічного центру (РКЦ) "Прогрес" Олександр Кирилін.

"У 2013 році фахівці тоді ще ДНПРКЦ "ЦСКБ-Прогрес" (з 1

липня підприємство акціоноване) брали участь у роботі комісії Роскосмосу з розробки пропозицій щодо створення носія надважкого класу і представили свій проект створення такого носія. Є також проекти, запропоновані ФДУП "ДКНВЦ ім. М.В.Хрунічева" і РКК "Енергія" ім. С.П.Корольова", – сказав він.

За словами О.Кириліна, РКЦ "Прогрес" готовий стати головною організацією з розробки і створення надважкої ракети-носія.

"Під час останнього візиту керівництва Роскосмосу в центр "Прогрес" ми показали готовність наших виробничих площ під цей проект, і була дана оцінка, що з усієї галузі наш центр найбільш підготовлений до його реалізації", – сказав він.

Безумовно, створення носія суперважкого класу не під силу одній організації. За словами О.Кириліна, в цьому проекті має брати участь вся ракетно-космічна та суміжні галузі.

ПРИВАТНИЙ КОСМІЧНИЙ ТРАНСПОРТ

SpaceX вивела на орбіту шість супутників зв'язку

Компанія SpaceX 14 липня успішно вивела на орбіту шість телекомунікаційних супутників ORBCOMM, які повинні значно збільшити швидкість і сміність існуючої мережі передачі даних.

Запуск, який спочатку повинен був відбутися ще у травні, відкладався кілька разів через різні проблеми і труднощі з інтеграцією робочого навантаження, погодних умови і неполадки, виявлені в ракеті Falcon 9. Однак запуск все ж відбувся 14 липня, і компанія ORBCOMM вже повідомила про те, що всі шість супутників були успішно виведені на орбіту.

Так само SpaceX використовувала цей запуск для того, щоб провести випробування можливості повторного використання першого ступеня ракети Falcon 9 і її системи посадки – приводнення. Але ці випробування не були повністю успішними. Керівник компанії, американський мільярдер Елон Маск, повідомив, що повторний вхід в атмосферу, увімкнення двигунів, посадка і розгортання шасі пройшли, як було заплановано, однак корпус першого ступеня "зруйнувався відразу ж у момент приводнення".

Щодо супутників ORBCOMM, то шість апаратів є першою партією. Компанія сподівається, що до кінця року їй вдасться вивести на орбіту усі 17 супутників.

Успішний запуск "Ангари"

НУ НАРЕШТІ!

Росія зробила успішний пробний запуск нової ракети "Ангара" 9 липня після того, як запланований на 27 червня запуск, за яким спостерігав президент країни Володимир Путін, був раптово автотично скасований в останні хвилини перед стартом. Повіднялося, що, можливо, його перенесуть на 28 червня, але і наступного дня він не відбувся.

Цього разу міністр оборони Сергій Шойгу доповів президенту, що ракета нового покоління "Ангара" була успішно запущена з космодрому "Плесецьк". Через двадцять одну хвилину після запуску ракета досягла запланованої цілі... в Далекосхідному регіоні Камчатка, на відстані 5700 кілометрів від пускового майданчика.

"Ангара", створена як наступник ракет-носіїв радянського періоду, –

перша ракета, повністю побудована в Росії після розпаду Радянського Союзу. За словами її творців, ракета більш екологічна, ніж її попередники, оскільки працює на кисні та гасові, а не на високотоксичному гептілі. На думку деяких експертів, "Ангара" за час проектування і будівництва встигла сильно застаріти (30 років – термін великий).

Перший запуск важкої ракети "Ангара" із супутником заплановано здійснити у 2016-2017 роках, як заявив перший заступник керівника Роскосмосу Олександр Іванов.

"Перші ракети-носії "Ангара" для запуску супутників вже замовлені. Перший пуск важкої "Ангари" з реальним космічним апаратом планується здійснити в 2016-2017 роках", – сказав Іванов. Перший випробувальний екземпляр важкої версії ракети-носія "Ангара" вже відправили на космодром "Плесецьк" із заводу Центру імені Хрунічева.

Сторінку підготував Віктор Гедз.

Срібло і бронза на ЧЄ з веслування

В Бранденбурзі (Німеччина) пройшов чемпіонат Європи з веслування на байдарках і каное. Загалом на чемпіонаті було розіграно 26 комплектів нагород. Українські спортсмени завоювали дві медалі – срібну та бронзову.

Срібним призером став Едуард Шеметило в каное-одиночці на дистанції 5000 м, пропустивши вперед лише німця Себастьяна Бренделя. Трійку призерів замкнув росіянин Павло Петров.

А от бронзу на каное на дистанції 1000 м виборола четвірка у складі Дениса Коваленк, Дмитра Янчука, Ельнура Ахадова і Тараса Міщука. Перемогли білоруси, срібло взяли угорці.

У кроці від п'єдесталу пошани зупинились Павло Алтухов в каное-одиночці на дистанції 500 м, і Світлана Римкевіч в байдарці-одиночці на 1000 м.

П'ятими фінішували четвірка байдарочниць (Людмила Галушко, Марія Повх, Марія Кічасова, Анастасія Тодорова) на дистанції 500 м, Олександра Воловчик і Лідія Ігумнова в каное-двійці на 500 м та Юрій Чебан в каное-одиночці на 200 м.

Українки – чемпіонки Європи з сучасного п'ятиборства в естафеті

В угорському Секешфехерварі чемпіонат Європи з сучасного п'ятиборства завершився жіночою та чоловічою естафетами.

Українські спортсменки Вікторія Терещук та Анастасія Спас виграли жіночу естафету з результатом 1407 очок. Срібні медалі завоювали німкені Лена Шоненборн і Анніка Шлеу (1400). Бронзу взяли росіянки Анна Савченко і наша колишня співвітчизниця Ганна Буряк (1387).

Гршим був виступ чоловіків. Українці Руслан Наконечний та Денис Павлюк посіли сьоме місце (1457).

Загалом, за підсумками чемпіонату Європи в активі збірної України – п'ять медалей. Раніше срібним призером стала Вікторія Терещук в індивідуальній першос-

ті і в командній разом з Анастасією Спас та Іриною Хохловою. Бронзу виграли Павло Тимошенко в індивідуальному турнірі та Ірина Хохлова з Дмитром Кирпулянським в змішаній естафеті.

Всього на чемпіонаті Європи було розіграно сім комплектів медалей. У загальнокомандному заліку збірна України посіла третє місце (1-2-2) після команд Росії (2-1-2) та Німеччини (2-1-0), четверте місце поділили угорці та литовці (по 1-0-0).

За загальною кількістю медалей українці ділять перше місце з росіянами – по 5, другими стали німці (3).

Гравці Бундестіму насміхалися над аргентинцями

Деякі футболісти збірної Німеччини, святкуючи свій успіх уже в Берліні, почали глузувати з національної команди Аргентини.

Біля знаменитих Бранденбурзьких воріт футболісти німецької команди, серед яких були Маріо Гьотце, Мирослав Клозе, Тоні Кроос, Роман Вайденфеллер і деякі інші, взявшись за руки пішли вперед, виспівуючи наступні слова: "Так ходять гаучос (жителі аргентинської і уругвайської пампи)". При цих словах вони згинали свої спini. Після цього вони випрямлялися, йшли вперед і казали: "А ось так ходять німці".

Нагадаємо, у фіналі чемпіонату світу Німеччина перемогла Аргентину з рахунком 1:0.

Сторінку підготував Владислав Дем'яненко.

БАКЕТБОЛ

Протягом десяти днів в чеському місті Острава проходив 8-й чемпіонат Європи з баскетболу серед ветеранських команд. У цьому змаганні взяли участь 105 команд (75 чоловічих та 30 жіночих) із 20 країн, загальна кількість учасників склала 1600 спортсменів.

Найбільшу кількість команд представляли на цьому чемпіонаті Росія (23), Німеччина та Чехія (по 14), Литва (8) та Україна (7). Нашу країну презентували 4 чоловічі та 3 жіночі команди з Києва, Львова та Мукачєвого. У чоловіків змагання проходили у 9 вікових категоріях, у жінок – у 6. Мукачєвська команда "Карпатські ведмедиці" міського баскетбольного клубу ветеранів "Імпульс", яка виступала у віковій категорії 40+, у своїй під-

групі "А" здобула перше місце, перегравши команди Чехії з рахунком 80:35, Естонії – 49:33, Росії – 59:45, Німеччини – 77:37, а у півфіналі впевнено переграла литовських ветеранів із рахунком 70:38.

У грі за золоті нагороди наша баскетбольна дружина зустрічалася з другою командою господарів чемпіонату і на останніх секундах завдяки влучному кидку капітана нашої команди Ольги Продан вирвала перемогу з рахунком 49:48. Це – перше золото мукачєвської команди на такому престижному баскетбольному змаганні. А до цього "золотого" успіху в активі команди було "срібло" у Каунасі на 7-у чемпіонаті Європи у 2012 році і "срібло", привезене з Греції, де у 2013 році проходив 12-й чемпіонат світу.

Особливо хочеться відзначити бійцівський характер, працездатність та жагу до перемоги таких спортсменок, як Тетяна Кобзар, Тетяна Ясичева, Лілія Яцковська,

Тетяна Курілло, Ольга Продан. Окрема подяка – тренерському складу – Віктору Кваші, Сергію Фельбабі та Олєгу Пелеху, які змогли згуртувати команду і налаштувати її на перемогу.

Віталій Бібік. м.Мукачєве.

Прощавай, Остраво, до зустрічі, Орландо!

Протягом цього змагання наша збірна здобула 6 перемог і набрала 384 переможні очки. Мукачєвські дві жіночі команди, які виступали у категоріях 35+ та 45+, здобули срібні нагороди.

Мукачєвська чоловіча команда, яка виступила у категорії 50+, посіла 6 місце серед 17 команд найбільш чисельної групи на цьому змаганні. Золоті нагороди для нашої країни здобули команди 65+ та 40+. Баскетболісти зі Львова посіли 5 місце в групі 60+.

Найбільше золотих нагород – в активі збірної Росії (4), Німеччини, Латвії та України – по 3, Чехії і Італії – по 1.

Під час перебування українських команд у цьому баскетбольному краю Чехії спортсмени ознайомилися з історичними та пам'ятними місцями Острави, взяли участь у святковій вечірці, де зустрілися з легендами чеського баскетболу, керівництвом міста та намітили плани підготовки ветеранських команд до 13-го чемпіонату світу, який відбудеться в американському місті Орландо в серпні 2015 року.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олександрович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 8205 на місяць Зам. № 142227.
Перший редактор Сергій Свенцицький

Славяне прізвище		Велика посудина		Марка літака		Російський актор і режисер		Шеф	
Майстер повітряного бою		Літальний апарат		Нота		Річка в Шотландії		Булочка зі слоїстого тіста	
Літальний апарат		Старовинна французька монета		Нота		М'який легкий метал		Робоча шлюпка	
Нота		Розмінна монета в Лаосі		Народ у Китаї		Велика азійська ріка		Країна в Африці	
Населений пункт		Свійська тварина		Символ Вірменії		Новокам'яний вік		Дугоподібне склепіння (архітект.)	
Виконавець небезпечних трюків		Приміщення для стрільби		Мала дитина		Танк ім. "Червоного маршала"		Верхній затвердлий шар чогось	
Зона АТО		Солодка сиркова маса		Цирковий майданчик		Радянський важкий танк		Марка літака	
Важко-топкий метал		Політика загарбання країни		Протитанкове загородження		Сорт шампанського		Радар	
Назва гурту		Китайська та американська режисер		Кугуар		Радянський бомбардувальник ВВв		Український кінорежисер	
Співачка на прізвище Сафіна		Ім'я Мопасана		Річка в Росії		Будівельний стіновий матеріал		Країна в Африці	

ПАТРІОТИЧНИЙ РЕКОРД

Кримчанка вишила гігантський Гімн України

Уродженка Криму Ольга Пеца вишила "хрестиком" Державний гімн України. Полотно має чималі розміри – 1,1 м на 1,1 м, складається із більш ніж трьохсот тисяч хрестиків і претендує на звання рекордного. Цей гігантський витвір мистецтва жінка створила за 13 місяців.

– Коли я починала вишивати, в Україні було ще спокійно, – розповідає 27-річна вчителька української мови Ольга Пеца. – Навіть уявити не могла, наскільки актуальною стане моя робота через рік. Я неначе відчувала, що текст гімну, який я так старанно вишивала довгими вечорами, незабаром стане справді найважливішою і найпопулярнішою піснею в моїй рідній Україні.

Ольга розповіла, що не соромиться того, що вона є справжньою бандерівкою. Народилась дівчиною в україномовній сім'ї, вчилася в класі з поглибленим вивченням української мови і навіть чоловіка собі знайшла на Майдані.

– Вишивати я почала давно, – пояснює дівчина. – Трохи більше року тому вирішила вишити карту України. Вже все підготувала для цього, але потім вирішила створити не карту, а Гімн. Загалом на картину пішло близько 75 метрів ниток, робота довга. Зате є чимало позитивних моментів. Наприклад, поки я працювала над картиною, син встиг його вивчити напам'ять.

Чимало людей бажають придбати картину і пропонують за неї чималі кошти. Та Ольга каже, що максимум, на який вона погодиться, – надати полотно із гімном на різноманітні виставки.

Анастасія Олехнович. "Крила України".

АВТОДРОМ

Opel розсекретив нову Corsa

Opel та його "праворучний" співбрат Vauxhall продемонстрували нове покоління Corsa, офіційний показ якої відбудеться на автосалоні у Парижі в жовтні нинішнього року. Порівняно із попередником, автомобіль майже повністю змінився і лише у профіль схожий на нього. Екстер'єр новинки виконаний у стилі компакта Adam. Зокрема, у моделей схожі решітка радіатора, фари головного світла, бампери й форма капота.

У салоні – абсолютно новий інтер'єр. Лише шрифти на панелі приладів нагадують про Корсу попередньої генерації. Матеріали оздоблення, за заявою виробника, стали більш якісними. У салоні з'явився м'який пластик, вставки зі шкіри й глясові панелі. Найдорожчі комплектації Opel Corsa оснащуватимуться мультимедійною системою із семидюймовим сенсорним монітором. Серед інших опцій, доступних для новинки, – круїз- та клімат-контроль, навігаційна система, а також датчики дощу й світла.

Нова Corsa, побудована на модернізованій платформі попередника, одержала розширену лінійку двигунів. Замотивити автомобіль можна як із бензиновими, так і з дизельними агрегатами. У лінійці з'явився новий 1,0-літровий ту-

рбований EcoTec із безпосереднім упорскуванням пального. Залежно від модифікації, його потужність складатиме 90 або 115 кінських сил. Силова установка об'ємом 1,4 літра доступна лише у варіанті потужності 100 кінських сил. Сершу у лінійці двигунів перебуватимуть практично усі силові установки від попередника – бензинові об'ємом 1,2 і 1,4 літра потужністю 70 і 90 к.с. відповідно. Дизельний агрегат один – 1,3-літровий CDTI у двох варіантах – 75 або 95 кінських сил. Всі анонсовані мотори можуть працювати як із "механікою", так і з "автоматом". На європейському ринку автомобіль з'явиться відразу після прем'єри у Парижі.

Сергій Клименко.
"Крила України".